

V Bruseli 6. marca 2024
(OR. en)

7436/24

RC 8

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	6. marca 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 115 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2023

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 115 final.

Príloha: COM(2024) 115 final

V Bruseli 6. 3. 2024
COM(2024) 115 final

SPRÁVA KOMISIE

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2023

{SWD(2024) 53 final}

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Používanie pravidiel štátnej pomoci a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na zmiernenie negatívnych účinkov vonkajších hospodárskych otrasov	4
2.1. Dočasný krízový a transformačný rámec.....	4
2.2. Postupné rušenie dočasného rámca štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súvislosti s pandémiou COVID-19 bolo dokončené.....	6
2.3. Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.....	6
3. Zabezpečiť, aby pravidlá hospodárskej súťaže naďalej zodpovedali budúcim potrebám – pokrok v rozsiahlom politickom programe	7
3.1. Aktualizácia pravidiel týkajúcich sa fúzií a antitrustových pravidiel a súvisiacich usmernení ..	7
Prijatie predpisov týkajúcich sa dohôd o horizontálnej spolupráci.....	7
Predĺženie platnosti nariadenia o skupinovej výnimke v sektore motorových vozidiel	8
Prijatie balíka opatrení na zjednodušenie fúzií	9
Prijatie usmernení k dohodám o udržateľnosti v poľnohospodárstve.....	9
Nepredĺženie skupinovej výnimky pre konzorciá linkovej námornej dopravy	10
Začali sa prípravy na usmerneniach k uplatňovaniu článku 102 ZFEÚ	10
Pokračovanie hodnotenia nariadenia (ES) č. 1/2003	10
Hodnotenie pravidiel týkajúcich sa dohôd o transfere technológií.....	11
3.2. Aktualizácia pravidiel štátnej pomoci a súvisiacich usmernení.....	11
Zmena všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách	11
Prijatie revidovaného všeobecného nariadenia o pomoci de minimis	12
Prijatie revidovaného nariadenia o pomoci de minimis na poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu.....	12
Prijatie revidovaných pravidiel štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, rybolovu a akvakultúry	12
Prijatie kódexu osvedčených postupov týkajúcich sa dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu.....	13
Spoločné európske fórum pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu	14
Prijatie výkladových usmernení k nariadeniu (ES) č. 1370/2007.....	14
Hodnotenia.....	14
4. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k hlavným prioritám Komisie	14
4.1. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu	15

Prínos presadzovania antitrustových pravidiel k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu	15
Prínos kontroly fúzií k digitálnej transformácii a k silnému a odolnému jednotnému trhu.....	18
Prínos kontroly štátnej pomoci k digitálnej transformácii a odolnosti jednotného trhu	22
4.2. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k zelenej transformácii.....	24
Prínos presadzovania antitrustových pravidiel k zelenej transformácii	24
Prínos kontroly fúzií k zelenej transformácii	25
Prínos kontroly štátnej pomoci k zelenej transformácii.....	25
4.3. Prínos politiky hospodárskej súťaže k hospodárstvu, ktoré pracuje v prospech ľudí.....	27
Prínos politiky EÚ v oblasti hospodárskej súťaže k inováciám a spravodlivosti pri platbách	27
<i>Presadzovanie antitrustových pravidiel v odvetví finančných služieb a v odvetví poisťovníctva</i>	<i>28</i>
<i>Presadzovanie pravidiel v oblasti fúzií v sektore finančných služieb</i>	<i>29</i>
Presadzovanie pravidiel štátnej pomoci v odvetví finančných služieb.....	29
Štátna pomoc v odvetví poisťovníctva.....	30
Štátna pomoc vo forme verejných záruk.....	30
5. Uvedenie nových doplnkových nástrojov jednotného trhu do praxe.....	31
5.1. Akt o digitálnych trhoch	31
5.2. Nariadenie o zahraničných subvenciách	33
6. Vplyv politiky štátnej pomoci na integritu jednotného trhu a na globálnu konkurencieschopnosť EÚ	35
6.1. Celkový prehľad vyplácania štátnej pomoci súvisiacej a nesúvisiacej s krízou v roku 2022 ...	37
6.2. Kľúčové, ale obozretné využívanie štátnej pomoci v čase kríz	43
6.3. Realizácia digitálnej a zelenej transformácie a iné priority EÚ	47
6.4. Zabezpečenie riadne fungujúceho jednotného trhu v záujme konkurenčného hospodárstva EÚ	49
7. Meranie vplyvu presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže na zákazníkov.....	51
8. Modernizácia pracovných metód GR pre hospodársku súťaž, aby vyhovovali súčasným a budúcim potrebám v oblasti presadzovania	52
8.1. Digitálne obchodné riešenia.....	52
8.2. Dátová analýza a dátové technológie.....	52
8.3. Posilnenie nástroja pre oznamovateľov	53
9. Podpora politiky hospodárskej súťaže a jej presadzovania a osveta v tejto oblasti.....	53
10. Politika hospodárskej súťaže v európskom a globálnom kontexte	54
10.1. Spájanie síl pri formovaní európskej a globálnej kultúry hospodárskej súťaže.....	54

Súdržnosť politík vďaka Európskej sieti pre hospodársku súťaž.....	54
Neprerušovaný a konštruktívny dialóg medzi inštitúciami.....	54
10.2. Celosvetová spolupráca v oblasti politiky hospodárskej súťaže	55
Multilaterálne vzťahy.....	55
Dvojstranné vzťahy.....	55

1. Úvod

Výročnú správu o hospodárskej súťaži za rok 2023 predkladá Európska komisia (ďalej len „Komisia“) Európskemu parlamentu, Rade Európskej únie, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Opisujú sa v nej kľúčové aspekty vývoja politiky EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a jej presadzovania v roku 2023.

Rok 2023 bol pre EÚ ďalším náročným rokom. Pokračovanie útočnej vojny Ruska voči Ukrajine a rastúce geopolitické napätie nám znovu pripomína, aký prepojený je svet, nehovoriac o EÚ a jej susedných krajinách. Komisia prijala rýchle a rázne opatrenia vrátane opatrení v oblasti štátnej pomoci na zmiernenie negatívnych účinkov na hospodárstvo EÚ spôsobených týmito udalosťami.

V roku 2023 došlo aj k pozitívnemu vývoju – predovšetkým sa ukázalo, že hospodárstvo EÚ je odolné voči vplyvu pokračujúcej agresie Ruska voči Ukrajine. Do konca roku 2023 klesli ceny energie v EÚ pod ich najvyššiu úroveň v roku 2022. Politika EÚ v oblasti hospodárskej súťaže predstavovala jeden z mnohých nástrojov úspešne použitých na nepretržitú reakciu na krízu, oživenie hospodárstva, ako aj na realizáciu zelenej a digitálnej transformácie.

Digitálna revolúcia rozšírila globálny dosah podnikov, a to nielen veľkých technologických spoločností, ale všetkých spoločností. Digitalizácia stimuluje hospodársky rast vo všetkých hospodárskych odvetviach. Rýchly vývoj na trhu však vytvára nové výzvy pre orgány presadzovania práva hospodárskej súťaže. Jednou z hlavných výzev, ktorým Komisia čelí, a to pri presadzovaní antitrustového práva, ako aj pri presadzovaní kontroly fúzií, je to, ako vymedziť relevantné trhy pri konfrontácii s dynamickým vývojom na trhoch. Komisia preto v roku 2023 pokračovala v práci na novom oznámení o definícii trhu. Tento vývoj na trhu a výzvy takisto viedli k tomu, že Komisia začala v roku 2022 hodnotenie svojich vyšetrovacích a rozhodovacích právomocí týkajúcich sa presadzovania článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako sa stanovuje v nariadení (ES) č. 1/2003¹. Tieto práce pokračovali aj v roku 2023. Komisia okrem toho vypracúva nové usmernenia k vylučovacím formám zneužívania dominantného postavenia podľa článku 102 ZFEÚ.

Úzka spolupráca medzi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v jednotlivých jurisdikciách je dôležitejšia než kedykoľvek predtým. V novembri 2023 Komisia nariadila zrušiť nadobudnutie spoločnosti *GRAIL* spoločnosťou *Illumina*², pričom v oboch prípadoch ide o spoločnosti z USA. Počas celého konania Komisia zostávala v úzkom kontakte s Federálnou obchodnou komisiou USA, ktorá mala podobné obavy z narušenia hospodárskej súťaže.

Politiku štátnej pomoci takisto narúšali globálne a politické trendy. Komisia na základe dočasného krízového rámca³ prijala dočasný krízový a transformačný rámec⁴ s cieľom zohľadniť aj opatrenia

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Text s významom pre EHP) (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1).

² Vec M.10939 – Illumina/GRAIL.

³ Oznámenie Komisie – Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (Ú. v. EÚ C 131I, 24.3.2022, s. 1).

⁴ Oznámenie Komisie – Dočasný krízový a prechodný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine 2023/C 101/03, C/2023/1711 (Ú. v. EÚ C 101, 17.3.2023, s. 3).

podpory v odvetviach, ktoré sú kľúčové pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s Priemyselným plánom Zelenej dohody. Hoci geopolitický vývoj môže ohrozovať záujmy EÚ, Únia musí zostať verná základnej logike kontroly štátnej pomoci, a to zabrániť tomu, aby štátna pomoc oslabil jednotný trh. Konkurencieschopnosť vyplýva z hospodárskej súťaže, nie zo subvencií, a z verejných finančných prostriedkov by sa nemali financovať investície, ktoré by súkromný sektor mohol financovať z vlastných zdrojov. Preto sú pravidlá dočasného krízového a transformačného rámca, ktoré umožňujú podporu kľúčovým odvetviam, časovo obmedzené a obsahujú prísne záruky. Jasný signál o tom členským štátom a spoločnostiam vysiela čiastočné postupné ukončenie oddielov dočasného krízového a transformačného rámca súvisiace s krízou koncom roka 2023 a plánované postupné ukončenie zvyšných oddielov súvisiacich s krízou v roku 2024. V reakcii na žiadosť Európskej rady, aby Komisia „Rade podávala správy o vplyve aktuálnej politiky štátnej pomoci na integritu jednotného trhu, ako aj na globálnu konkurencieschopnosť EÚ“⁵. Táto správa obsahuje komplexný prehľad a analýzu štátnej pomoci a jej vplyvu na hospodársku súťaž na jednotnom trhu a na konkurencieschopnosť EÚ (pozri oddiel 6).

Komisia v roku 2023 ukázala, kedy a ako sa musí prispôbiť politika EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, aby trhy EÚ zostali spravodlivé, konkurencieschopné a otvorené v prospech podnikov aj spotrebiteľov. Komisia ju bude aj v budúcnosti ďalej prispôbovať.

Okrem toho od mája 2023 Komisia uplatňuje nové pravidlá podľa aktu o digitálnych trhoch⁶ s cieľom udržať digitálne trhy otvorené a súťažeschopné. Zároveň s touto správou sa uverejní úplná správa o činnostiach Európskej komisie vykonaných v roku 2023 v súvislosti s aktom o digitálnych trhoch, ako sa stanovuje v článku 35 uvedeného aktu. A v októbri 2023 nadobudli účinnosť oznamovacie povinnosti podľa nariadenia o zahraničných subvenciách⁷ na riešenie narušení trhu spôsobených zahraničnými subvenciami.

2. Používanie pravidiel štátnej pomoci a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na zmiernenie negatívnych účinkov vonkajších hospodárskych otrasov

2.1. Dočasný krízový a transformačný rámec

V marci 2022 Komisia prijala dočasný krízový rámec⁸, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby mohli členské štáty podporiť hospodárstvo zasiahnuté útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine. Pôvodný dočasný krízový rámec zahŕňal štátnu pomoc určenú na riešenie aktuálnej hospodárskej krízy

⁵ Zasadnutie Európskej rady (26. a 27. októbra 2023), EUCO 14/23, bod 22 písm. g).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch) (Ú. v. EÚ L 265, 12.10.2022, s. 1).

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh (Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022, s. 1).

⁸ Oznámenie Komisie – Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (Ú. v. EÚ C 131I, 24.3.2022, s. 1).

spôsobenej Ruskou inváziou na Ukrajinu, napríklad podpora likvidity vo forme štátnych záruk a subvencovaných úverov, pomoc na náhradu za vysoké ceny energie a opatrenia zamerané na podporu znižovania dopytu po elektrine. Dočasný krízový rámec bol dvakrát zmenený s ohľadom na vývoj krízy, a to v júli 2022 a v októbri 2022.

V marci 2023 Komisia prijala dočasný krízový a transformačný rámec⁹. Tento rámec nielenže umožňuje krízovú pomoc, ale takisto umožňuje členským štátom podporiť odvetvia kľúčové pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s Priemyselným plánom Zelenej dohody.

Dočasným krízovým a transformačným rámcom sa konkrétne i) predlžuje do 31. decembra 2025 možnosť členských štátov urýchliť zavádzanie programov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovania energie a dekarbonizácie priemyselných výrobných procesov; ii) mení rozsah týchto opatrení s cieľom uľahčiť členským štátom navrhovanie týchto programov a zvýšiť ich účinnosť a iii) zavádzajú nové opatrenia uplatniteľné do 31. decembra 2025 na ďalšie urýchlenie investícií do odvetví kľúčových pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo. V dočasnom krízovom a transformačnom rámci sa povoľuje podpora investícií do výroby strategického vybavenia, najmä batérií, solárnych panelov, veterných turbín, tepelných čerpadiel, elektrolyzéro a vybavenia na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj podpora výroby kľúčových komponentov a výroby a zhodnocovania súvisiacich kritických surovín, a to prostredníctvom schém pomoci alebo individuálnej pomoci do výšky subvencie, ktorú by príjemca mohol dostať na rovnocennú investíciu v jurisdikcii tretej krajiny mimo EHP, alebo do výšky sumy potrebnej na motiváciu spoločnosti, aby umiestnila investíciu v príslušnej oblasti v EHP (tzv. medzera vo financovaní), podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

V novembri 2023 Komisia po konzultácii s členskými štátmi predĺžila do 30. júna 2024 platnosť oddielov, ktorými sa členským štátom umožňuje udeľovať obmedzené sumy pomoci (oddiel 2.1) a pomoc na náhradu za vysoké ceny energie (oddiel 2.4), predovšetkým s ohľadom na pretrvávajúcu zraniteľnosť trhov s energiou¹⁰, na ktorých pôsobia energeticky náročné priemyselné odvetvia, ktoré sú osobitne citlivé.

V roku 2023 Komisia prijala 220 rozhodnutí (z čoho 91 boli pozmeňujúce rozhodnutia) podľa dočasného krízového rámca a dočasného krízového a transformačného rámca, ktorými schválila 147 vnútroštátnych opatrení oznámených 27 členskými štátmi. Celkový rozpočet, ktorý členské štáty oznámili Komisii v rámci týchto opatrení štátnej pomoci, predstavoval približne 77,94 miliardy EUR. Ďalšie informácie o štátnej pomoci poskytnutej v rámci týchto dvoch nástrojov sa nachádzajú ďalej v oddiele 6.

⁹ Oznámenie Komisie – Dočasný krízový a prechodný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (Ú. v. EÚ C 101, 17.3.2023, s. 3).

¹⁰ Oznámenie Komisie – Zmena dočasného krízového a prechodného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (Ú. v. EÚ C, C/2023/1188, 21.11.2023, s. 1).

2.2. Postupné rušenie dočasného rámca štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súvislosti s pandémiou COVID-19 bolo dokončené

S ústupom účinkov pandémie koronavírusu Komisia v roku 2023 začala postupne ukončovať dočasný rámec na podporu hospodárstva v súvislosti s pandémiou COVID-19 (ďalej len „dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci“)¹¹. V prípade časovo obmedzených oddielov sa stanovil neskorší dátum uplynutia platnosti, vďaka čomu môžu opatrenia na podporu investícií a platobnej schopnosti pokračovať do 31. decembra 2023¹². Okrem toho sa dočasným rámcom umožnil flexibilný prechod s jasnými zárukami najmä na konverziu a reštrukturalizáciu dlhových nástrojov, ako sú úvery a záruky, na iné formy pomoci, napríklad priame granty, do 30. júna 2023¹³.

2.3. Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti¹⁴ (ústredného prvku iniciatívy NextGenerationEU) pokračovalo aj v roku 2023¹⁵. Jeho cieľom, popri politike súdržnosti a dopĺňajúcu ju, je podporovať súdržnosť medzi členskými štátmi zmiernením sociálnych a hospodárskych dôsledkov pandémie COVID-19 a lepšie pripraviť EÚ na budúce výzvy, a to najmä podporou zelenej a digitálnej transformácie.

Väčšina opatrení financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nepredstavuje štátnu pomoc. Z tých, ktoré sa za ňu považujú, môžu väčšinu vykonávať priamo členské štáty, a to buď na základe nariadenia o skupinových výnimkách¹⁶, alebo na základe nariadenia o pomoci *de minimis*¹⁷.

Niekoľko opatrení však bolo oznámených na účely predbežného schválenia Komisiou. Komisia na tento účel v apríli 2023 uverejnila aktualizované usmerňujúce vzory v oblasti štátnej pomoci¹⁸, ktoré majú členským štátom pomôcť pri vypracúvaní opatrení podpory v súlade s pravidlami štátnej pomoci, ktoré sa začlenia do ich národných plánov obnovy a odolnosti. Vďaka aktualizovaným vzorom je pre členské štáty ľahšie vytvárať opatrenia štátnej pomoci, ktoré ďalej prispievajú vykonávaniu Európskej zelenej dohody, pričom znižujú závislosť od ruských fosílnych palív a urýchlujú zelenú transformáciu, ako sa uvádza v pláne REPowerEU. V roku 2023 Komisia prijala vyše 50 rozhodnutí o štátnej pomoci týkajúcich sa opatrení financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

¹¹ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/statement_22_2980.

¹² Oznámenie Komisie – Zmena dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (Ú. v. EÚ C 423, 7.11.2022, s. 9).

¹³ Oznámenie Komisie – Šiesta zmena dočasného rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 a zmena prílohy k oznámeniu Komisie členským štátom o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na krátkodobé poistenie vývozných úverov, 2021/C 473/01, C/2021/8442 (Ú. v. EÚ C 473, 24.11.2021, s. 1).

¹⁴ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/IP_22_3131.

¹⁵ Pozri: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=en.

¹⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1), naposledy zmenené nariadením Komisie (EÚ) 2021/1237 (Ú. v. EÚ L 270, 29.7.2021, s. 39).

¹⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013, s. 1).

¹⁸ Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/rrf-guiding-templates_en.

3. Zabezpečiť, aby pravidlá hospodárskej súťaže naďalej zodpovedali budúcim potrebám – pokrok v rozsiahlom politickom programe

3.1. Aktualizácia pravidiel týkajúcich sa fúzií a antitrustových pravidiel a súvisiacich usmernení

Prijatie predpisov týkajúcich sa dohôd o horizontálnej spolupráci

Komisia v júni 2023 prijala revidované nariadenia o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody o výskume a vývoji¹⁹ a dohody o špecializácii²⁰ (spolu ďalej len „nariadenia o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody“) spolu s revidovanými usmerneniami k horizontálnym obmedzeniam²¹. Tieto revidované predpisy obsahujú aktuálne usmernenia, ktoré majú podnikom pomôcť pri posudzovaní zlučiteľnosti ich dohôd o spolupráci s pravidlami EÚ v oblasti hospodárskej súťaže vrátane foriem spolupráce, ktoré môžu prispievať k digitálnej a zelenej transformácii. V nariadeniach o skupinových výnimkách pre horizontálne dohody sa určité dohody o výskume a vývoji a dohody o špecializácii podporujúce hospodársku súťaž oslobodzujú od zákazu podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Popri ďalších zmenách sa v revidovaných predpisoch rozširuje pôsobnosť nariadenia o skupinovej výnimke pre dohody o špecializácii na viacstranné dohody týkajúce sa viacerých typov dohôd o výrobe a poskytujú viac flexibility pri výpočte podielov na trhu.

Aktualizovali sa revidované usmernenia k horizontálnym obmedzeniam s cieľom zohľadniť najnovšiu judikatúru a postupy v oblasti presadzovania. Teraz obsahujú rozšírené usmernenia o výmene informácií vrátane digitálnych foriem výmeny a o spoločných nákupoch vrátane rozdielu medzi zákonným spoločným nákupom a nákupnými kartelmi. Nová kapitola obsahuje usmernenia o uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže na dohody o udržateľnosti.

¹⁹ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1066 z 1. júna 2023 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na určité kategórie dohôd o výskume a vývoji (Ú. v. EÚ L 143, 2.6.2023, s. 9).

²⁰ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1067 z 1. júna 2023 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na určité kategórie dohôd o špecializácii (Ú. v. EÚ L 143, 2.6.2023, s. 20).

²¹ Oznámenie Komisie – Usmernenia o uplatňovaní článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na dohody o horizontálnej spolupráci (Ú. v. EÚ C 259, 21.7.2023, s. 1).

Zdroj: Európska komisia.

Predĺženie platnosti nariadenia o skupinovej výnimke v sektore motorových vozidiel

EÚ má osobitný režim pre vertikálne dohody v sektore motorových vozidiel, a to nariadenie o skupinovej výnimke v sektore motorových vozidiel²², ktorého platnosť mala uplynúť 31. mája 2023. V apríli 2023 Komisia predĺžila platnosť uvedeného nariadenia o päť rokov do 31. mája 2028. Komisia skrátila predĺženie platnosti na päť rokov, aby mohla včas reagovať na vývoj na trhu, ako je vývoj vyplývajúci z digitalizácie vozidiel, elektrifikácie a nových foriem mobility.

Komisia takisto aktualizovala doplňujúce usmernenia²³ pre daný sektor. Údaje generované vozidlami sa stávajú čoraz dôležitejším faktorom hospodárskej súťaže pre prevádzkovateľov opráv a údržby. Revidované usmernenia pomôžu spoločnostiam pôsobiacim v automobilovom priemysle posudzovať zlučiteľnosť svojich vertikálnych dohôd s pravidlami EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a zároveň sa

²² Nariadenie Komisie (EÚ) č. 461/2010 z 27. mája 2010 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel (Ú. v. EÚ L 129, 28.5.2010, s. 52), zmenené nariadením Komisie (EÚ) 2023/822 zo 17. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 461/2010, pokiaľ ide o obdobie jeho uplatňovania (Ú. v. EÚ L 102I, 17.4.2023, s. 1).

²³ Oznámenie Komisie: Doplňujúce usmernenia o vertikálnych obmedzeniach v dohodách o predaji a opravách motorových vozidiel a o distribúcii náhradných dielov pre motorové vozidlá (Ú. v. EÚ C 138, 28.5.2010, s. 16), zmenené oznámením Komisie – Zmeny oznámenia Komisie – Doplňujúce usmernenia o vertikálnych obmedzeniach v dohodách o predaji a opravách motorových vozidiel a o distribúcii náhradných dielov pre motorové vozidlá 2023/C 133 I/01 (Ú. v. EÚ C 133I, 17.4.2023, s. 1).

nimi zabezpečiť, aby prevádzkovatelia na popredajnom trhu vrátane opravovní mali aj naďalej prístup k údajom generovaným vozidlami, ktoré sú potrebné na opravy a údržbu.

Prijatie balíka opatrení na zjednodušenie fúzií

V apríli 2023 Komisia prijala balík opatrení na zjednodušenie fúzií. Tento balík obsahuje: i) revidované vykonávacie nariadenie²⁴; ii) oznámenie o zjednodušenom postupe²⁵ a iii) oznámenie o zasielaní dokumentov²⁶. Cieľom balíka je zjednodušenie a rozšírenie rozsahu procesu preskúmania bezproblémových fúzií Komisiou (zjednodušené prípady). Znižuje sa ním aj množstvo informácií potrebných na oznamovanie transakcií a zavádza sa elektronické oznamovanie ako štandardný spôsob oznamovania. V oznámení o zjednodušenom postupe sa podrobne uvádzajú okolnosti, za ktorých môže Komisia začať vyšetrovanie vecí v rámci riadneho postupu preskúmania, hoci spĺňa formálne požiadavky na uplatnenie zjednodušeného postupu. Pravidlá zjednodušenia fúzií nadobudli účinnosť 1. septembra 2023.

Prijatie usmernení k dohodám o udržateľnosti v poľnohospodárstve

Článkom 101 ZFEÚ sa zakazujú dohody medzi spoločnosťami, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž, ako sú dohody medzi konkurentmi, ktoré vedú k vyšším cenám alebo nižším množstvám. Článkom 210a nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 (ďalej len „nariadenie o spoločnej organizácii trhov“)²⁷ sa však stanovujú výnimky z tohto všeobecného zákazu pre určité dohody obmedzujúce hospodársku súťaž v odvetví poľnohospodárstva, ak sú tieto dohody nevyhnutné na dosiahnutie noriem udržateľnosti. Po verejnej konzultácii v prvej polovici roku 2023²⁸ o návrhu usmernení k článku 210a nariadenia o spoločnej organizácii trhov²⁹ Komisia v decembri 2023 prijala tieto usmernenia. Ich cieľom je uľahčiť prijatie dohôd o udržateľnosti v poľnohospodárstve tým, že sa v nich vysvetľuje, ako splniť podmienky výnimky stanovené v článku 210a nariadenia o spoločnej organizácii trhov, a uvádzajú sa konkrétne príklady.

²⁴ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/914, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 802/2004 (Ú. v. EÚ L 119, 5.5.2023, s. 22).

²⁵ Oznámenie Komisie o zjednodušenom postupe v prípade niektorých koncentrácií podľa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ C 160, 5.5.2023, s. 1).

²⁶ Oznámenie Komisie – Oznámenie podľa článku 3 ods. 2, článku 13 ods. 3 a článkov 20 a 22 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/914, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 802/2004 (Ú. v. EÚ C 160, 5.5.2023, s. 1).

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2117 z 2. decembra 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny, nariadenie (EÚ) č. 251/2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a nariadenie (EÚ) č. 228/2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 262).

²⁸ Verejné konzultácie o návrhu usmernení k dohodám o udržateľnosti v poľnohospodárstve, od 10. januára 2023 do 24. apríla 2023, pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2023-sustainability-agreements-agriculture_en.

²⁹ Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/reaching-out/sustainability-guidelines-agri-food-supply-chain_en.

Nepredĺženie skupinovej výnimky pre konzorcιά linkovej námornej dopravy

Služby linkovej námornej dopravy zahŕňajú riadnu, pravidelnú prepravu kusového nákladu na konkrétnej trase. Pravidelne ich poskytuje niekoľko lodných prepravných spoločností združených v konzorciiu. Nariadenie o skupinovej výnimke pre konzorcιά umožňuje spoločnostiam linkovej námornej dopravy spolupracovať v určitých medziach bez toho, aby porušovali právo EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. V čase jeho prijatia v roku 2009 bolo hlavným cieľom tejto výnimky uľahčiť spoluprácu medzi linkami námornej dopravy v záujme zvýšenia prevádzkovej účinnosti, optimalizácie využívania plavidiel a zlepšenia kvality služieb. Po vyhodnotení však Komisia zistila, že počet konzorcíí, na ktoré sa vzťahovalo nariadenie o skupinovej výnimke pre konzorcιά, bol pomerne nízky. Účinnosť a efektívnosť uvedeného nariadenia je preto obmedzená. Komisia sa rozhodla nepredĺžovať skupinovú výnimku a skončiť jej platnosť 25. apríla 2024³⁰.

Začali sa prípravy na usmerneniach k uplatňovaniu článku 102 ZFEÚ

V marci 2023 Komisia uverejnila výzvu na predkladanie podkladov pre budúce usmernenia k uplatňovaniu článku 102 ZFEÚ na prípady správania s cieľom vylúčiť konkurentov z trhu³¹. V usmerneniach sa zohľadní judikatúra EÚ, ako aj rozsiahle skúsenosti, ktoré Komisia získala pri presadzovaní článku 102 ZFEÚ. Komisia zverejní návrh usmernení na účely verejných konzultácií a dôkladne zváži príspevky zainteresovaných strán.

Pokračovanie hodnotenia nariadenia (ES) č. 1/2003

Nariadením (ES) č. 1/2003³² a jeho vykonávacím aktom, nariadením (ES) č. 773/2004³³, sa stanovuje procesný rámec zameraný na zabezpečenie účinného a jednotného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ v EÚ. Časom sa objavili nové výzvy týkajúce sa presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže, napríklad v súvislosti s digitalizáciou hospodárstva a rastúcou zložitou antitrustových vyšetrovaní. V nadväznosti na verejnú konzultáciu v roku 2022³⁴ a Komisia v roku 2023 pokračovala v jeho hodnotení. Na tento účel Komisia v októbri 2023 usporiadala seminár so širokým okruhom zainteresovaných strán. Komisia takisto zadala vypracovanie štúdie na podporu hodnotenia. Počas celého hodnotenia je Komisia v kontakte s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže.

³⁰ Oznámenie Komisie: ukončenie platnosti nariadenia Komisie (ES) č. 906/2009 z 28. septembra 2009 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 zmluvy na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov medzi spoločnosťami linkovej námornej dopravy (konzorcíí) [10. októbra 2023, C(2023) 6700 final].

³¹ Výzva na predkladanie podkladov, pokiaľ ide o usmernenia o zneužívaní dominantného postavenia podnikmi na účely vylúčenia konkurentov, od 27. marca 2023 do 24. apríla 2023, pozri: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13796-EU-competition-law-guidelines-on-exclusionary-abuses-by-dominant-undertakings_sk.

³² Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Text s významom pre EHP) (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1).

³³ Nariadenie Komisie (ES) č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov 81 a 82 Zmluvy o založení ES (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 123, 27.4.2004, s. 18).

³⁴ Verejná konzultácia o antitrustových procesných pravidlách EÚ – hodnotenie, od 30. júna 2022 do 6. októbra 2022, pozri: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13431-EU-antitrust-procedural-rules-evaluation_sk.

Hodnotenie pravidiel týkajúcich sa dohôd o transfere technológií

V novembri 2022 Komisia začala hodnotenie nariadenia o skupinovej výnimke pre transfer technológií³⁵ a súvisiacich usmernení³⁶. Tieto práce pokračovali po celý rok 2023. Hodnotenie umožní Komisii rozhodnúť, či by sa mala nechať uplynúť platnosť nariadenia o skupinovej výnimke pre transfer technológií, či by sa mala predĺžiť alebo či by sa nariadenie malo revidovať.

3.2. Aktualizácia pravidiel štátnej pomoci a súvisiacich usmernení

Zmena všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách

V júni 2023 Komisia prijala cielenú zmenu všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách s cieľom ešte viac zjednodušiť a zrýchliť podporu pre zelenú a digitálnu transformáciu EÚ a zároveň zabezpečiť fungovanie jednotného trhu³⁷. Revidované všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách poskytuje členským štátom viac flexibility pri navrhovaní a vykonávaní opatrení štátnej podpory v kľúčových odvetviach na prechod na klimatickú neutralitu a na emisne neutrálny priemysel. Okrem toho pomôže urýchliť investície do výroby čistých technológií v EÚ a jej financovanie, a to v súlade s Priemyselným plánom Zelenej dohody³⁸.

Revidovaným všeobecným nariadením o skupinových výnimkách sa zvyšujú a zjednodušujú možnosti poskytovania štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky. Okrem toho sa ním uľahčuje podpora dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu v oblastiach výskumu a vývoja a rozširujú sa možnosti týkajúce sa odbornej prípravy a rekvalifikácie zamestnancov. Uľahčuje sa ním aj poskytovanie pomoci vo forme regulovaných cien elektriny, plynu alebo tepla, a to zahrnutím tejto kategórie do rozsahu pôsobnosti všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách. Revidovaným všeobecným nariadením o skupinových výnimkách sa takisto zvyšujú stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť v prípade pomoci na ochranu životného prostredia, ako aj pomoci na výskum, vývoj a inovácie. Okrem toho sa ním objasňujú a zjednodušujú možnosti týkajúce sa pomoci vo forme rizikového financovania pre malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“). Objasňujú sa v ňom aj ustanovenia súvisiace s pevnými a mobilnými širokopásmovými sieťami, ktoré sa rozširujú v kľúčových oblastiach, ako je možnosť financovať aktívne mobilné zariadenia a nové ustanovenia o medziuizlových spojoch. Platnosť všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách bola predĺžená do konca roku 2026 a jeho ustanovenia boli zosúladené s revidovanými usmerneniami o regionálnej pomoci, s usmerneniami o pomoci v oblasti klímy,

³⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 316/2014 z 21. marca 2014 o uplatňovaní článku 101 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na kategórie dohôd o transfere technológií (Ú. v. EÚ L 93, 28.3.2014, s. 17).

³⁶ Oznámenie Komisie – Usmernenia o uplatňovaní článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na dohody o transfere technológií (Ú. v. EÚ C 89, 28.3.2014, s. 3).

³⁷ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1315 z 23. júna 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy a nariadenie (EÚ) 2022/2473, ktorým sa určité kategórie pomoci poskytovanej podnikom pôsobiacim vo výrobe, v spracovaní a odbyte produktov rybolovu a akvakultúry vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Text s významom pre EHP), C/2023/4278 (Ú. v. EÚ L 167, 30.6.2023, s. 1).

³⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutralnosti [COM(2023) 62 final].

ochrany životného prostredia a energetiky, s usmerneniami o rizikovom financovaní, s rámcom pre výskum, vývoj a inovácie a s usmerneniami pre širokopásmové siete.

Prijatie revidovaného všeobecného nariadenia o pomoci de minimis

V decembri 2023 Komisia prijala nové všeobecné nariadenie o pomoci *de minimis*³⁹, pričom platnosť predchádzajúceho nariadenia o pomoci *de minimis* uplynula 31. decembra 2023. Týmto nariadením sa malé sumy pomoci vynímajú spod kontroly EÚ zameranej na štátnu pomoc, pretože sa považujú za pomoc, ktorá nemá vplyv na obchod medzi členskými štátmi a nenarúša hospodársku súťaž ani nehrozí jej narušením. Výnimka z kontroly štátnej pomoci v prípade malých súm pomoci značne znižuje administratívne zaťaženie spoločností, najmä MSP, a členských štátov. Hlavné zmeny spočívajú vo zvýšení stropu na 300 000 EUR počas obdobia troch rokov s cieľom zohľadniť infláciu a zavedenie povinného registra pomoci *de minimis* na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ v záujme zvýšenia transparentnosti. Kým podľa predchádzajúceho nariadenia sa od podnikov požadovalo, aby si viedli záznamy o prijatej pomoci *de minimis*, v novom nariadení o pomoci *de minimis* sa stanovuje povinnosť, aby všetky členské štáty od roku 2026 uvádzali úplné informácie o poskytnutej pomoci *de minimis* v centrálnom registri na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ a aby kontrolovali, že žiadna novo poskytnutá pomoc nepresahuje príslušný strop.

Prijatie revidovaného nariadenia o pomoci de minimis na poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu

V decembri 2023 Komisia prijala nariadenie (EÚ) 2023/2832 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v prospech podnikov poskytujúcich služby všeobecného hospodárskeho záujmu⁴⁰. Toto nariadenie nadobudlo účinnosť 1. januára 2024 a nahrádza nariadenie (ES) č. 360/2012⁴¹, ktorého platnosť uplynula 31. decembra 2023. Komisia sa rozhodla zvýšiť strop pomoci *de minimis* na poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu na 750 000 EUR na podnik poskytujúci takéto služby počas ľubovoľného trojročného obdobia.

Prijatie revidovaných pravidiel štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, rybolovu a akvakultúry

V januári 2023 nadobudlo účinnosť revidované nariadenie o skupinových výnimkách v poľnohospodárstve a nariadenie o skupinových výnimkách v odvetví rybárstva, ako aj usmernenia o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach

³⁹ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2831 z 13. decembra 2023 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L, 2023/2831, 15.12.2023, s. 1).

⁴⁰ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2832 z 13. decembra 2023 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v prospech podnikov poskytujúcich služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L, 2023/2832, 15.12.2023, s. 1).

⁴¹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 360/2012 z 25. apríla 2012 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v prospech podnikov poskytujúcich služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 114, 26.4.2012, s. 8).

(poľnohospodárske usmernenia)⁴². Usmernenia o štátnej pomoci v odvetví rybolovu a akvakultúry (usmernenia pre rybárstvo), ktoré schválila Komisia v decembri 2022, sa uplatňujú od apríla 2023⁴³.

Nariadeniami o skupinových výnimkách v odvetviach poľnohospodárstva a rybárstva sa rozširuje rozsah pôsobnosti opatrení, na ktoré sa vzťahuje skupinová výnimka. Podľa nových pravidiel sa skupinová výnimka vzťahuje až na 50 % prípadov, ktoré sa museli oznamovať podľa starého rámca. V nových poľnohospodárskych usmerneniach a usmerneniach pre rybárstvo sa zohľadňujú skúsenosti Komisie z praxe, ako aj aktuálne strategické priority EÚ, najmä spoločná poľnohospodárska politika, spoločná rybárska politika, Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond a Európska zelená dohoda, stratégia Z farmy na stôl, ako aj stratégia biodiverzity. Revidované usmernenia pre rybárstvo pomáhajú členským štátom plniť ambiciózne ekologické ciele EÚ zlepšením energetickej efektívnosti a zmiernením účinkov zmeny klímy.

V októbri 2023 Komisia prijala zmenu nariadenia o pomoci *de minimis* pre odvetvie rybolovu a akvakultúry⁴⁴. Revidovaným nariadením sa zvyšuje strop pomoci *de minimis* na podnik počas troch rokov, a to zo sumy 30 000 EUR na 40 000 EUR. Okrem toho sa na spracovanie a marketing produktov rybolovu a akvakultúry už nevzťahuje nariadenie o pomoci *de minimis* pre odvetvie rybolovu a akvakultúry, ale podlieha všeobecnému nariadeniu o pomoci *de minimis*.

Prijatie kódexu osvedčených postupov týkajúcich sa dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu

V oznámení o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu⁴⁵ sa stanovujú kritériá oprávnenosti a zlučiteľnosti, ktoré Komisia uplatňuje pri posudzovaní štátnej pomoci poskytnutej na dôležité projekty spoločného európskeho záujmu. Na základe posúdenia a následného schválenia štátnej pomoci na niekoľko dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, členské štáty a Komisia získali skúsenosti pri posudzovaní štátnej pomoci na dôležité projekty spoločného európskeho záujmu. Na základe týchto skúseností Komisia v máji 2023 vypracovala kódex osvedčených postupov pre navrhovanie dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu⁴⁶, ktorý umožňuje efektívne posudzovanie. Tento kódex nepredstavuje platné právne stanovisko, ani právne

⁴² Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach, 2022/C 485/01 (Ú. v. EÚ C 485, 21.12.2022, s. 1).

⁴³ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v odvetví rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ C 107, 23.3.2023, s. 1).

⁴⁴ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2391 zo 4. októbra 2023, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 717/2014, (EÚ) č. 1407/2013, (EÚ) č. 1408/2013 a (EÚ) č. 360/2012, pokiaľ ide o pomoc *de minimis* na spracovanie a marketing produktov rybolovu a akvakultúry, a nariadenie (EÚ) č. 717/2014, pokiaľ ide o celkovú výšku pomoci *de minimis* poskytnutú jedinému podniku, obdobie jeho uplatňovania a iné záležitosti (Ú. v. EÚ L 2023/2391, 5.10.2023, s. 1).

⁴⁵ Oznámenie Komisie – Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom, 2021/C 528/02 (Ú. v. EÚ C 528, 30.12.2021, s. 10).

⁴⁶ Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž: Kódex osvedčených postupov pre transparentné, inkluzívne a rýchlejšie navrhovanie dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a ich posudzovanie, 17. mája 2023, pozri:

https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-05/IPCEIs_DG_COMP_code_of_good_practices.pdf.

záväzný prístup pre priamych účastníkov dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu. Nevznikajú ním ani žiadne ďalšie práva, ani sa neukladajú žiadne nové povinnosti.

Spoločné európske fórum pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu

Na jeseň 2023 Komisia otvorila Spoločné európske fórum pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu (ďalej len „JEF-IPCEI“)⁴⁷, ktorého prvé zasadnutie sa uskutočnilo 20. októbra 2023. Fórum, ktoré funguje ako partnerstvo medzi Komisiou a členskými štátmi, sa zaoberá celým životným cyklom dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a jeho cieľom je zvýšenie účinnosti navrhovania, posudzovania (na základe existujúcich pravidiel štátnej pomoci) a vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, ako aj určenie oblastí strategického záujmu EÚ na účely prípadných budúcich dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu. Fórum JEF-IPCEI sa usiluje o dosiahnutie týchto cieľov lepším zosúladením prípadných nových dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s cieľmi politiky priemyselnej stratégie EÚ. Fórum zasadá niekoľkokrát za rok.

Prijatie výkladových usmernení k nariadeniu (ES) č. 1370/2007

V roku 2023 Komisia prijala revidované znenie výkladových usmernení k nariadeniu (ES) č. 1370/2007 o záväzkoch vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme v oblasti pozemnej osobnej dopravy⁴⁸. Cieľom usmernení je poskytovať ďalšie usmernenia členským štátom a zainteresovaným stranám o uplatňovaní niekoľkých ustanovení uvedeného nariadenia s ohľadom na zmeny zavedené štvrtým železničným balíkom a na príslušnú judikatúru súdov EÚ.

Hodnotenia

Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž v súlade s usmerneniami pre lepšiu právnu reguláciu pokračovalo vo svojich hodnoteniach pravidiel štátnej pomoci pre banky v ťažkostiach⁴⁹ a pomoci vo forme verejných záruk⁵⁰.

4. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k hlavným prioritám Komisie

Zachovanie trhovej disciplíny účinným presadzovaním pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže má zásadný význam pre zelenú a digitálnu transformáciu hospodárstva EÚ, ako aj pre vybudovanie

⁴⁷ [Spoločné európske fórum pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu – Európska komisia \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-articles/detail/14444).

⁴⁸ Oznámenie Komisie o výkladových usmerneniach týkajúcich sa nariadenia (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, 2023/C 222/01, C/2023/3978 (Ú. v. EÚ C 222, 26.6.2023, s. 1).

⁴⁹ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 („Oznámenie o bankovníctve z roku 2013“) (Ú. v. EÚ C 216, 30.7.2013, s. 1) a súvisiace oznámenia: oznámenie z roku 2009 o rekapitalizácii (2009/C10/03), oznámenie z roku 2009 o znehodnotených aktívach (2009/C72/01), oznámenie z roku 2009 o reštrukturalizácii (2009/C195/04), oznámenie z roku 2010 o predĺžení uplatňovania (2010/C329/07), oznámenie z roku 2011 o predĺžení uplatňovania (2011/C356/02).

⁵⁰ Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 10).

hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí. Okrem toho presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže prispieva k odstráneniu zostávajúcich prekážok jednotnému trhu a k odstráneniu obmedzení trhu. Jednotný trh zo svojej podstaty pomáha zvyšovať odolnosť hospodárstva EÚ posilnením stimulov pre investície, inovácie, diverzifikáciu dodávateľských reťazcov a hľadanie nových obchodných príležitostí.

4.1. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu

Politika hospodárskej súťaže tým, že zlepšuje fungovanie trhov pre spotrebiteľov, podniky a spoločnosť, zohráva kľúčovú úlohu v úsilí EÚ o dosiahnutie vedúceho postavenia vo svete v oblasti digitálnych technológií. Digitálna transformácia má zásadný vplyv na každý aspekt hospodárstva a spoločnosti. Politika hospodárskej súťaže stimulovaním zmien a podporou inovácií pomáha EÚ uvoľniť celý potenciál digitálneho veku. Presadzovanie antitrustových pravidiel prispelo k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu.

Prínos presadzovania antitrustových pravidiel k digitálnej transformácii a silnému a odolnému jednotnému trhu

Centrálne procesorová jednotka (*central processing unit* – ďalej len „CPU“) predstavuje jeden z hlavných komponentov v počítači, a preto je pre celý digitálny sektor zásadné, aby trh s CPU zostal konkurenčný. V roku 2009 Komisia uložila spoločnosti *Intel* pokutu vo výške 1,06 miliardy EUR za porušenie článku 102 ZFEÚ. Spoločnosť Intel sa vyčítalo, že sa zapojila do dvoch foriem protiprávneho konania⁵¹. Spoločnosť Intel poskytovala zľavy výrobcovi počítačov pod podmienkou, že budú nakupovať všetky alebo takmer všetky CPU x86 od spoločnosti Intel (ďalej len „podmienené zľavy“). Spoločnosť Intel takisto poskytla priame platby výrobcovi počítačov, aby zastavili alebo odložili uvedenie konkrétnych výrobkov s konkurenčnými CPU x86 (ďalej len „čisté obmedzenia“). V roku 2022 Všeobecný súd čiastočne zrušil pôvodné rozhodnutie Komisie z roku 2009 v súvislosti s podmienenými zľavami. V nadväznosti na tento rozsudok Komisia v septembri 2023 znovu prijala rozhodnutie, ktorým sa spoločnosti Intel udeľuje pokuta vo výške 376,36 milióna EUR za čisté obmedzenia.

Služby predplatného k digitálnemu hudobnému obsahu využíva široký okruh spotrebiteľov v EÚ, a preto je dôležité riadne fungovanie hospodárskej súťaže v tomto sektore. Na tento účel Komisia vo februári 2023 zaslala spoločnosti *Apple* oznámenie o námietkach⁵², v ktorom ju informovala o svojom predbežnom stanovisku, že spoločnosť Apple zneužívala svoje dominantné postavenie tým, že obmedzovala schopnosť vývojárov aplikácií informovať používateľov zariadení iPhone a iPad o alternatívnych službách predplatenia hudobného obsahu. Komisia prijala predbežné stanovisko, že zákaz usmerňovania vyžadovaný spoločnosťou Apple predstavuje nespravodlivé obchodné podmienky v rozpore s článkom 102 ZFEÚ.

⁵¹ Vec AT. 37990 – Intel.

⁵² Vec AT.40437 – *Apple – App Store Practices (music streaming)* [Apple – Praktiky obchodu s aplikáciami (streamovanie hudby)].

V oznámení o námietkach z júna 2023 Komisia informovala spoločnosť *Google* o svojom predbežnom stanovisku, že spoločnosť porušila článok 102 ZFEÚ narušením hospodárskej súťaže v odvetví reklamných technológií⁵³. Spoločnosť *Google* pôsobí na všetkých úrovniach dodávateľského reťazca reklamných technológií. Ak by došlo k obmedzeniu hospodárskej súťaže v oblasti služieb reklamných technológií, malo by to široký vplyv na digitálny sektor, pretože by tým neboli negatívne dotknutí len priami konkurenti spoločnosti *Google*, ale aj vydavatelia a samotní inzerenti. Komisia je znepokojená tým, že spoločnosť *Google* uprednostnila svoju technológiu online grafickej reklamy na úkor konkurentov, inzerentov a online vydavateľov. Podľa predbežného zistenia Komisie spoločnosť *Google* zneužila svoje dominantné postavenie uprednostňovaním svojej reklamnej burzy AdX pri aukcii na výber reklamy organizovanej jej reklamným serverom DFP a uprednostňovaním reklamnej burzy AdX spôsobom, akým jej nástroje na nákup reklamy *Google Ads* a DV360 predkladajú ponuky v rámci reklamných búrz.

Vytvorenie kartelu predstavuje jedno z najzávažnejších porušení hospodárskej súťaže. Kartely vážne poškodzujú hospodárstvo bez toho, aby zvýšili efektívnosť. Horizontálne kartely účtovaním vyšších cien a obmedzovaním produkcie znižujú efektívnosť hospodárstva a prosperitu. Demotivujú podniky od vývoja nových výrobkov a technológií, čím znižujú inovácie a obmedzujú výber spotrebiteľov.

V septembri 2023 Komisia prvýkrát potrestala kartel v sektore obrany a uložila pokutu spoločnosti *Diehl* vo výške 1,2 milióna EUR za účasť na karteli spoločne s jej konkurentom, spoločnosťou *RUAG*⁵⁴, v súvislosti s predajom vojenských ručných granátov. Spoločnosti *RUAG* nebola pokuta uložená v rámci programu zhovievavosti EÚ, pretože Komisii odhalila existenciu kartelu. Komisia zistila, že spoločnosti si medzi sebou rozdeľovali vnútroštátne trhy v EHP počas takmer 14 rokov. Obidve spoločnosti sa priznali k svojej účasti na karteli a súhlasili s urovnaním veci.

V októbri 2023 Komisia takisto prijala rozhodnutie proti kartelu vo farmaceutickom sektore. Spoločnostiam *Alkaloids of Australia*, *Alkaloids Corporation*, *Boehringer*, *Linnea* a *Transo-Pharm* uložila pokutu v celkovej výške 13,4 milióna EUR v rámci konania o urovnaní za účasť na dlhotrvajúcom karteli na trhu s farmaceutickou látkou N-butylyhyoscínium-bromidom/hyoscínom (SNBB) potrebnou na výrobu antispazmodík na uvoľnenie kŕčov v bruchu⁵⁵. Spoločnosti *C2 PHARMA* nebola pokuta uložená v rámci programu zhovievavosti EÚ, pretože Komisii odhalila existenciu kartelu. Týchto šesť spoločností koordinovalo svoje činnosti a dohodlo sa na stanovení minimálnej predajnej ceny látky SNBB svojim zákazníkom (distribútori a výrobcovia generických liekov) a na pridelení kvót. Spoločnosti si okrem toho vymieňali citlivé obchodné informácie.

V novembri 2023 Komisia uložila spoločnosti *Rabobank* pokutu vo výške 26,6 milióna EUR za účasť na karteli týkajúcom sa obchodovania s určitými dlhopismi denominovanými v eurách s bankou *Deutsche Bank*⁵⁶. Banke *Deutsche Bank* nebola pokuta uložená v rámci programu

⁵³ Vec AT.40670 – *Google – Adtech and Data-related practices* (Google – Praktiky súvisiace s reklamnými technológiami a údajmi).

⁵⁴ Vec AT.40760 – Ručné granáty.

⁵⁵ Vec AT.40636 – SNBB.

⁵⁶ Vec AT.40512 – *Euro-denominated bonds* (Dlhopisy denominované v eurách).

zhovievavosti EÚ, pretože Komisii odhalila existenciu kartelu. Komisia pri vyšetrovaní zistila, že tieto dve banky si v rokoch 2006 až 2016 prostredníctvom niekoľkých svojich obchodníkov vymieňali citlivé obchodné informácie a koordinovali svoje obchodné a cenové stratégie.

V novembri 2023⁵⁷ Komisia informovala šesť spoločností a jeden priemyselný zväz o svojom predbežnom stanovisku, že porušili antitrustové pravidlá kolúziou s cieľom zvýšiť ceny štartovacích batérií do motorových vozidiel predávaných výrobcom automobilov v EHP.

A napokon v odvetví potravinárstva Komisia v roku 2023 pokračovala vo svojom vyšetrovaní možných obmedzení spoločnosťou *Mondelez* týkajúcich sa paralelného obchodu s čokoládou, sušienkami a kávovinami medzi členskými štátmi.⁵⁸ Komisia takisto začala vyšetrovanie údajných postupov uzavretia trhu s energetickými nápojmi a uskutočnila neohlásené kontroly v spoločnosti Red Bull⁵⁹.

V roku 2023 Komisia vykonala neohlásené kontroly v rôznych odvetviach, napríklad v odvetví výroby parfumov⁶⁰, energetických nápojov⁶¹, módy⁶², zdravotníckych pomôcok⁶³, stavebných chemikálií⁶⁴ a online donášky jedla⁶⁵.

⁵⁷ Vec AT.40545 – *Automotive starter batteries* (Štartovacie batérie do motorových vozidiel).

⁵⁸ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_281.

⁵⁹ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1802.

⁶⁰ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_1532.

⁶¹ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_1802.

⁶² Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_2352.

⁶³ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4517.

⁶⁴ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5061.

⁶⁵ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5944.

Rozsudok Všeobecného súdu vo veci videohier⁶⁶

V septembri 2023 Všeobecný súd potvrdil rozhodnutie Komisie o porušení pravidiel proti spoločnosti Valve vo veci týkajúcej sa *videohier*. Vo svojom rozhodnutí Komisia zistila, že spoločnosť Valve a päť vydavateľov videohier pre osobné počítače uzavrelo protisúťažné dohody/zapojilo sa do zosúladených postupov, ktoré obmedzili paralelný dovoz videohier pre osobné počítače prostredníctvom geografického blokovania. Všeobecný súd potvrdil, že tieto dohody/zosúladené postupy boli protisúťažné z hľadiska ich cieľa, keďže sa nimi mal obmedziť paralelný dovoz, a právny a hospodársky kontext nestačí na spochybnenie tohto záveru. Všeobecný súd okrem toho potvrdil, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa týka všetkých dohôd a zosúladených postupov, ktoré narušajú hospodársku súťaž bez ohľadu na trh, na ktorom strany pôsobia.

Všeobecný súd takisto objasnil vzťah medzi právom EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a autorskými právami. Všeobecný súd potvrdil, že udeľovanie licencií (vrátane výhradných licencií) ako také nie je v rozpore s článkom 101 ZFEÚ. Dodatočné územné obmedzenia licencií, ktoré znemožňujú prístup k predmetu ochrany mimo územia, ktoré pokrýva licencia, však môžu mať protisúťažný cieľ a môžu patriť do rozsahu pôsobnosti článku 101 ZFEÚ.

Prínos kontroly fúzií k digitálnej transformácii a k silnému a odolnému jednotnému trhu

Kontrola fúzií tvorí základ kľúčových priorít Komisie, pokiaľ ide o digitálne inovácie a transformáciu a zároveň bráni vytvoreniu nadmernej trhovej sily, uzavretiu trhu a odstráneniu nových účastníkov na trhu. V roku 2023 Komisia pokračovala v presadzovaní svojich pravidiel kontroly fúzií na ochranu spotrebiteľov pred zvyšovaním cien, ale aj pred zhoršením ďalších dôležitých parametrov hospodárskej súťaže, ako je kvalita, výber a inovácie.

V roku 2023 zostali činnosti Komisie v oblasti kontroly fúzií na vysokej úrovni. Komisia prijala 333 rozhodnutí o fúziách v rôznych odvetviach (v roku 2022 Komisia prijala 368 rozhodnutí o fúziách), z ktorých 271 bolo schválených na základe zjednodušeného postupu. Komisia zasiahla v prípade 11 navrhovaných nadobudnutí, z ktorých deväť transakcií bolo podmienne schválených a jedna bola zakázaná. Od jednej oznámenej transakcie strany upustili a v druhej fáze ju stiahli.

Komisia zablokovala nadobudnutie platformy eTraveli spoločnosťou Booking.

V septembri 2023 Komisia zakázala navrhnuté nadobudnutie platformy *eTraveli* spoločnosťou *Booking*⁶⁷. Komisia zistila, že transakcia by posilnila dominantné postavenie spoločnosti Booking na trhu s online cestovnými agentúrami na rezerváciu hotelov, čo by viedlo k vyšším nákladom pre hotely a pravdepodobne aj pre spotrebiteľov. Komisia vykonala rozsiahlu analýzu navrhovaných záväzkov predložených spoločnosťou Booking a zistila, že navrhované nápravné opatrenia neboli dostatočne komplexné a účinné a že sa nimi úplne neodstránili zistené obavy z narušenia hospodárskej súťaže.

⁶⁶ Rozsudok Všeobecného súdu z 27. septembra 2023 vo veci T-172/21, Valve/Európska komisia, ECLI:EU:T:2023:587.

⁶⁷ Vec M.10615 – Booking Holdings/eTraveli Group.

Zdroj: Európska komisia.

Komisia uložila pokutu spoločnostiam Illumina a GRAIL za uskutočnenie fúzie bez predchádzajúceho súhlasu

V júli 2021 Komisia začala hĺbkové vyšetrovanie nadobudnutia spoločnosti GRAIL spoločnosťou Illumina. V septembri 2022 Komisia zablokovala transakciu na základe obáv, že by mala značný protisúťažné účinky, potlačila by inovácie a znížila možnosť výberu na trhu s krvnými testami na včasnú detekciu rakoviny⁶⁸. V auguste 2021, teda v čase, keď stále prebiehalo preskúmanie Komisie, však spoločnosť Illumina verejne oznámila, že dokončila nadobudnutie spoločnosti GRAIL. V júli 2023 Komisia uložila spoločnosti Illumina pokutu vo výške približne 432 miliónov EUR a spoločnosti GRAIL vo výške približne 1 000 EUR, a to za uskutočnenie ich navrhovanej fúzie pred schválením Komisiou⁶⁹. Komisia dospela k záveru, že spoločnosti Illumina a GRAIL vedome a úmyselne porušili povinnosť zdržať sa konania počas hĺbkového vyšetrovania Komisie. Ide o veľmi závažné porušenie, ktoré narúša účinné fungovanie kontroly fúzií v EÚ. Pokuta uložená spoločnosti Illumina zodpovedá zákonnému limitu 10 % jej obratu. Komisia vo svojom rozhodnutí konštatovala, že spoločnosť GRAIL ako cieľový podnik vedela o povinnosti zdržať sa konania a pri porušení zohrávala aktívnu úlohu. Vzhľadom na to, že išlo o prvý prípad uloženia pokuty cieľovému podniku za transakciu pred vydaním rozhodnutia, sa však Komisia rozhodla, že spoločnosti GRAIL uloží iba symbolickú pokutu vo výške 1 000 EUR.

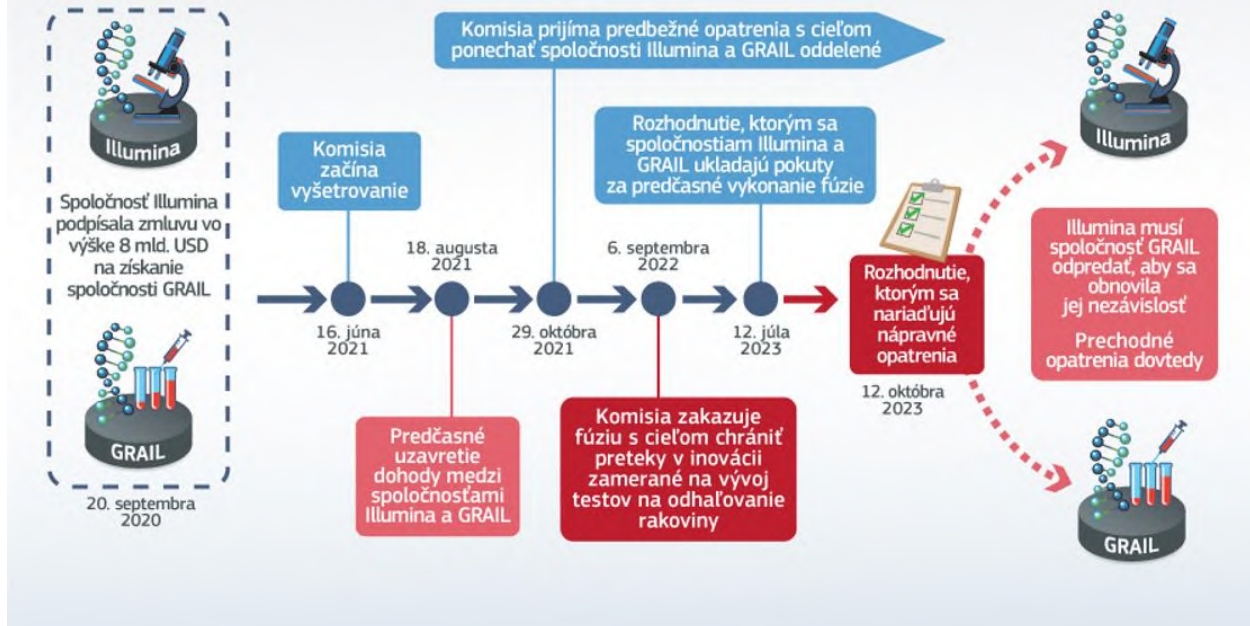
V októbri 2023 Európska komisia prijala rozhodnutie, ktorým nariadila nápravné opatrenia, ktoré tvoria opatrenia týkajúce sa oddelenia, na základe ktorého musí spoločnosť Illumina zrušiť nadobudnutie spoločnosti GRAIL. Rozhodnutie obsahovalo aj prechodné opatrenia, ktoré musia obidve spoločnosti dodržiavať, než spoločnosť Illumina zruší transakciu⁷⁰.

⁶⁸ Vec M.10188 – Illumina/GRAIL.

⁶⁹ Vec M.10483 – Illumina/GRAIL (Art. 14 procedure) [Illumina/GRAIL (postup podľa článku 14)]. Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_23_3773.

⁷⁰ Vec M.10939 – Illumina/GRAIL. Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4872.

Konanie v prípade Illumina/GRAIL

Zdroj: Európska komisia.

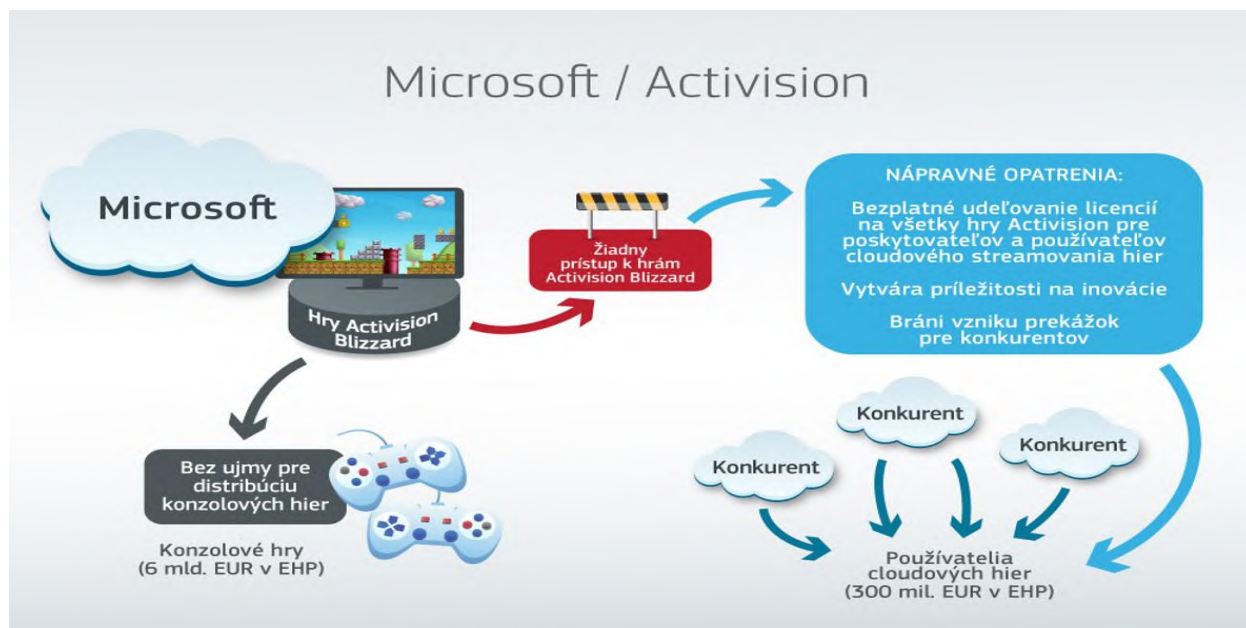
V roku 2023 Komisia ďalej zabezpečovala hospodársku súťaž v oblasti infraštruktúry pevných sietí. V marci 2023 Komisia za určitých podmienok schválila nadobudnutie spoločností *VOO* a *Brutélé* spoločnosťou *Orange*⁷¹. Komisia sa obávala, že navrhovanou transakciou by sa i) v oblastiach, ktorých pokrytie zabezpečujú svojimi pevnými sieťami spoločnosti *VOO* a *Brutélé*, znížil počet prevádzkovateľov z troch na dvoch, v dôsledku čoho spoločnosť *Orange* prestane pôsobiť ako zdroj inovačného a významného konkurenčného tlaku; ii) značne znížila hospodárska súťaž na trhoch, na ktorých sú spoločnosti *Orange*, *VOO* a *Brutélé* bezprostrednými konkurentmi, a iii) zvýšila pravdepodobnosť koordinácie medzi zostávajúcimi prevádzkovateľmi v oblastiach, ktorých pokrytie zabezpečujú svojimi pevnými sieťami spoločnosti *VOO* a *Brutélé*. V reakcii na obavy Komisie z narušenia hospodárskej súťaže sa spoločnosť *Orange* zaviazala, že konkurenčnej spoločnosti *Telenet* najmenej na desať rokov poskytne prístup do existujúcej infraštruktúry pevných sietí spoločností *VOO* a *Brutélé* v regióne Valónsko a v častiach Bruselu, ako aj do budúcej siete optického vlákna do priestorov zákazníka, ktorú bude prevádzkovať spoločnosť *Orange*.

V máji 2023 Komisia prijala ponúkané záväzky spoločnosti *Microsoft* ako podmienku schválenia jej nadobudnutia spoločnosti *Activision Blizzard*⁷². Komisia sa obávala, že navrhované nadobudnutie by spoločnosti *Microsoft* umožnilo poškodiť hospodársku súťaž i) v oblasti distribúcie videohier pre

⁷¹ Vec M.10663 – Orange/VOO/Brutélé.

⁷² Vec M.10646 – Microsoft/Activision.

konzoly a osobné počítače vrátane služieb predplatného na viacero hier a cloudových služieb strímingu hier a ii) v oblasti poskytovania operačných systémov pre osobné počítače. Spoločnosť Microsoft sa zaviazala poskytnúť i) bezplatnú licenciu spotrebiteľom v EHP, ktorá im umožní stríming všetkých súčasných a budúcich hier spoločnosti Activision Blizzard pre osobné počítače a konzoly, ku ktorým majú licenciu, prostredníctvom cloudových služieb strímingu hier podľa ich výberu, a ii) zodpovedajúcu bezplatnú licenciu poskytovateľom cloudových služieb strímingu hier, aby hráči z krajín EHP mohli strímať akékoľvek hry spoločnosti Activision Blizzard pre osobné počítače a konzoly. Tieto záväzky v plnej miere riešia obavy z narušenia hospodárskej súťaže, ktoré zistila Komisia. Záväzky majú platnosť desať rokov a ich dodržiavanie bude monitorovať nezávislý správca pracujúci pod dohľadom Komisie.

Zdroj: Európska komisia.

V júli 2023 Komisia za určitých podmienok schválila navrhované nadobudnutie spoločnosti *VMware* spoločnosťou *Broadcom*⁷³. Komisia mala obavy, že touto transakciou by sa mohla obmedziť hospodárska súťaž na trhu s hardvérovými komponentmi, ktoré sú interoperabilné s virtualizačným softvérom spoločnosti VMware. V reakcii na obavy Komisie z narušenia hospodárskej súťaže ponúkla spoločnosť Broadcom existujúcim aj budúcim konkurentom na trhu niekoľko záväzkov súvisiacich s prístupom a interoperabilitou. Vzhľadom na záväzky, ktoré ponúkla spoločnosť Broadcom, Komisia dospela k záveru, že fúzia už nevyvoláva obavy z narušenia hospodárskej súťaže.

V júli 2023 Komisia za určitých podmienok schválila navrhované nadobudnutie spoločnosti *GfK* spoločnosťou *Advent*⁷⁴. Komisia vyjadrila obavy, že by transakcia v podobe, v akej bola pôvodne

⁷³ Vec M.10806 – Broadcom/VMware.

⁷⁴ Vec M.10860 – Advent/GfK.

oznámená, vyvolala závažné obavy z narušenia hospodárskej súťaže i) na trhu so službami merania maloobchodu v oblasti bežného spotrebného tovaru a ii) na trhu so službami spotrebiteľského prieskumu. Záväzkami, ktoré ponúkla spoločnosť Advent, sa odstraňuje prekryvanie činností NielsenIQ a GfK na nemeckom a talianskom trhu so službami spotrebiteľského prieskumu, ako aj pravdepodobnosť, že spoločnosť NielsenIQ uzavrie konkurentom trh so službami merania maloobchodu v oblasti bežného spotrebného tovaru a so službami spotrebiteľského prieskumu.

V máji 2023 Komisia za určitých podmienok schválila navrhované nadobudnutie spoločnosti *OMV Slovenija* spoločnosťou *MOL*⁷⁵. Obidve spoločnosti pôsobia v odvetví maloobchodných dodávok paliva. Schválenie bolo udelené pod podmienkou, že spoločnosť MOL odpredá 39 čerpacích staníc v Slovinsku skupine Shell. Komisia zastávala názor, že odpredané aktíva predstavujú životaschopnú obchodnú činnosť, vďaka ktorej by skupina Shell mohla účinne konkurovať zlúčenému subjektu na slovinskom trhu.

V júni 2023 Komisia na základe hĺbkového vyšetrovania a za určitých podmienok schválila nadobudnutie spoločnosti *Lagardère* spoločnosťou *Vivendi*⁷⁶. Komisia vyjadrila obavy, že by transakcia v podobe, v akej bola pôvodne oznámená, poškodila hospodársku súťaž v odvetví vydávania kníh a tlačенých magazínov. Na rozptýlenie obáv Komisie spoločnosť Vivendi ponúkla odpredaj svojho vydavateľského podnikania, ako aj tlačенého magazínu Gala venovaného celebritám. Komisia dospela k záveru, že odpredané aktíva predstavujú životaschopnú obchodnú činnosť, vďaka ktorej by prípadný kupujúci mohol účinne konkurovať zlúčenému subjektu.

V decembri 2023 Komisia za určitých podmienok schválila navrhovanú fúziu spoločností *Chr Hansen A/S* a *Novozymes A/S*⁷⁷. Komisia vyjadrila obavy, že transakcia vyvolá závažné obavy z narušenia hospodárskej súťaže v súvislosti s výrobou laktázy použitím technológie genetickej modifikácie, pretože spoločnosť Novozymes mala silnú trhovú pozíciu a spoločnosť Chr Hansen bola subjekt, ktorý by potenciálne mohol vstúpiť na trh. Na základe záväzkov vznikne podnik s potrebnými výrobnými prostriedkami a kapacitami v oblasti výskumu a vývoja, ktorý sa stane životaschopným a konkurencieschopným výrobcom laktázy.

Prínos kontroly štátnej pomoci k digitálnej transformácii a odolnosti jednotného trhu

Investície do digitálnej infraštruktúry, technológií a služieb sú kľúčové faktory hospodárskeho rastu, a to nielen v digitálnom sektore, ale v hospodárstve ako celku. Takéto investície sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov politiky stanovených v politickom programe Digitálne desaťročie⁷⁸. Štátna podpora rizikových investícií v digitálnej oblasti môže byť potrebná na riešenie zlyhaní trhu (to znamená vtedy, keď by závislosť od súkromných iniciatív mala za následok len také úrovne investícií, ktoré sú z pohľadu spoločnosti príliš nízke).

⁷⁵ Vec M.10438 – MOL/OMV Slovenija.

⁷⁶ Vec M.10433 – Vivendi/Lagardère.

⁷⁷ Vec M.11043 – Novozymes/Christian Hansen.

⁷⁸ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program digitálne desaťročie do roku 2030.

V apríli 2023 Komisia schválila francúzske opatrenie pomoci vo výške 2,9 miliardy EUR na podporu spoločností STMicroelectronics a GlobalFoundries na výstavbu nového zariadenia na výrobu mikročipov vo Francúzsku⁷⁹. Opatrením sa posilní bezpečnosť dodávok v Európe, odolnosť Európy a jej technologická suverenita v oblasti polovodičových technológií v súlade s cieľmi stanovenými v oznámení o európskom akte o čipoch⁸⁰.

V júni 2023 Komisia schválila španielsku schému vo výške 680 miliónov EUR, ktorá bola financovaná z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, na zavedenie zariadení a infraštruktúry výkonných samostatných sietí 5G vo vidieckych oblastiach s nedostatočnou dostupnosťou služieb⁸¹.

V novembri 2023 Komisia schválila pomoc vo výške 172 miliónov EUR (vrátane podpory z Európskeho fondu regionálneho rozvoja) na zavádzanie pevných sietí v Portugalsku poskytujúcich rýchlosť sťahovania aspoň 1 Gbit/s a rýchlosť odosielania aspoň 150 Mbit/s v obvyklých podmienkach prevádzky v čase špičky v oblastiach, kde siete neposkytujú rýchlosť sťahovania najmenej 100 Mbit/s v obvyklých podmienkach prevádzky v čase špičky⁸².

Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu v oblasti mikroelektroniky a komunikačných technológií

V júni 2023 Komisia schválila dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu na podporu výskumu, inovácií a prvého priemyselného využitia mikroelektroniky a komunikačných technológií v celom hodnotovom reťazci (ďalej len „IPCEI ME/CT“)⁸³. Štrnásť členských štátov⁸⁴ poskytne na tento projekt až 8,1 miliardy EUR z verejného financovania, čo by podľa očakávaní malo uvoľniť ďalších 13,7 miliardy EUR v súkromných investíciách. V rámci dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu 56 spoločností vrátane MSP a startupov vykoná 68 projektov. Tieto projekty sú súčasťou širšieho ekosystému projektu IPCEI ME/CT, do ktorého sa zapojilo vyše 30 pridružených účastníkov vrátane univerzít, výskumných organizácií a spoločností nachádzajúcich sa v piatich ďalších členských štátoch EÚ⁸⁵ a v Nórsku. Projekt IPCEI ME/CT umožňuje digitálnu a zelenú transformáciu i) tvorbou inováčných riešení v oblasti mikroelektroniky a komunikačných technológií a ii) vytvorením energeticky efektívnych elektronických systémov a výrobných procesov šetriacich zdroje. Tieto projekty prispievajú k technologickému pokroku v mnohých odvetviach vrátane komunikácií (sieť 5G a 6G), autonómneho riadenia, umelej inteligencie a kvantovej výpočtovej techniky. Okrem toho sa nimi podporia spoločnosti pôsobiace v oblasti výroby a distribúcie energie a použijú sa pri zelenej transformácii týchto spoločností. Prvé výrobky by sa podľa plánu mali uviesť na trh v roku 2025 a celý projekt by sa mal dokončiť

⁷⁹ Vec SA.102430 – Francúzsko – *Project Liberty – New semiconductor manufacturing plant by STMicroelectronics and GlobalFoundries* (Projekt Liberty – Nový závod na výrobu polovodičov spoločnosťami STMicroelectronics a GlobalFoundries).

⁸⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Akt o čipoch pre Európu [COM(2022) 45 final].

⁸¹ Vec SA.104933 – Španielsko – *Support for 5G equipment and infrastructure* (Podpora pre zariadenia a infraštruktúru sietí 5G).

⁸² Vec SA.105187 – Portugalsko – *Deployment of fixed access networks* (Zavádzanie pevných prístupových sietí).

⁸³ Veci SA.101202 (Rakúsko), SA.101141 (Česko), SA.101143 (Fínsko), SA.101193 (Francúzsko), SA.101129 (Nemecko), SA.101210 (Grécko), SA.101151 (Írsko), SA.101186 (Taliansko), SA.101201 (Malta), SA.101171 (Holandsko), SA.101175 (Poľsko), SA.101192 (Rumunsko), SA.101200 (Slovensko) a SA.101150 (Španielsko).

⁸⁴ Česko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Španielsko a Taliansko.

⁸⁵ Belgicko, Lotyšsko, Maďarsko, Portugalsko a Slovinsko.

v roku 2032. Očakáva sa, že vďaka projektu IPCEI ME/CT vznikne približne 8 700 priamych pracovných miest a množstvo ďalších nepriamych miest.

Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu v oblasti technológií cloud a edge computingu

V decembri 2023 Komisia schválila dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu na podporu výskumu, vývoja a prvého priemyselného využitia vyspelých technológií cloud a edge computingu medzi viacerými poskytovateľmi v Európe (ďalej len „IPCEI CIS“)⁸⁶. Sedem členských štátov⁸⁷ poskytne na tento projekt až 1,2 miliardy EUR z verejného financovania, čo by podľa očakávaní malo uvoľniť ďalších 1,4 miliardy EUR v súkromných investíciách. V rámci tohto dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu 19 spoločností vrátane MSP vykoná 19 vysoko inovačných projektov. Projekt IPCEI CIS predstavuje prvý dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu v oblasti cloud a edge computingu. Týka sa vývoja prvého interoperabilného a verejne prístupného európskeho ekosystému spracovania údajov, kontinua cloudu až edge s viacerými poskytovateľmi.

4.2. Prínos presadzovania politiky hospodárskej súťaže k zelenej transformácii

Politika hospodárskej súťaže prispieva k plneniu cieľov EÚ v oblasti životného prostredia a klímy, napríklad k dekarbonizácii hospodárstva, k prechodu odvetvia dopravy z fosílnych palív na alternatívne palivá a k rozvoju čistých technológií. Presadzovanie práva hospodárskej súťaže prispieva k Európskej zelenej dohode⁸⁸ tým, že zachováva efektívnosť, spravodlivé podmienky a inovačnú schopnosť trhov. Okrem toho sa ním zaručuje voľný tok zdrojov potrebných pre obehové hospodárstvo a na dosiahnutie cieľov Zelenej dohody.

Prínos presadzovania antitrustových pravidiel k zelenej transformácii

V roku 2023 Komisia naďalej stíhala protisúťažné trhové správanie, ktoré by mohlo brániť realizácii zelenej transformácie.

V decembri 2023 Komisia uložila pokutu spoločnosti *Lantmännen ek för a jej dcérskej spoločnosti Lantmännen Biorefineries AB* (predtým označovanej ako *Lantmännen Agroetanol AB*) v celkovej výške 47,7 milióna EUR za kolúziu s cieľom ovplyvniť mechanizmus tvorby cien etanolu v Európe⁸⁹. Po zmiešaní s benzínom sa etanol môže použiť ako biopalivo v motoroch. Komisia sa v roku 2021 dohodla vo veci s druhým účastníkom kartelu a v roku 2023 ukončila svoje vyšetrovanie zvyšného podozrivého účastníka kartelu.

Komisia takisto pokračovala vo svojich vyšetrovaniach v odvetví výroby umelých trávnikov⁹⁰ a možnej kolúzie v súvislosti s recykláciou osobných vozidiel po skončení ich životnosti⁹¹ s cieľom určiť, či spoločnosti pôsobiace v týchto odvetviach neporušili antitrustové pravidlá EÚ.

⁸⁶ Veci SA.102498 (Francúzsko), SA.102517 (Nemecko), SA.102520 (Maďarsko), SA.102519 (Taliansko), SA.102516 (Holandsko), SA.102527 (Poľsko) a SA.102514 (Španielsko).

⁸⁷ Francúzsko, Holandsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Španielsko a Taliansko.

⁸⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európska zelená dohoda [COM(2019) 640 final/2].

⁸⁹ Vec AT.40054 – *Ethanol benchmarks* (Referenčné ceny etanolu).

⁹⁰ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_23_3133.

Prínos kontroly fúzií k zelenej transformácii

V roku 2023 Komisia naďalej pozorne presadzovala pravidlá kontroly fúzií na trhoch kľúčových pre obehové hospodárstvo a dosiahnutie cieľov udržateľnosti. Snažila sa chrániť hospodársku súťaž pred vznikom nadmernej trhovej sily, rizikami uzavretia trhu a prekážkami vstupu na trh. Zároveň dôsledne zvažovala aspekty udržateľnosti fúzií v odvetviach, ako sú obnoviteľné zdroje energie, recyklačná infraštruktúra, plynárenská a elektrizačná infraštruktúra a služby elektrickej mobility.

Vo februári 2023 Komisia za určitých podmienok schválila nadobudnutie spoločnosti MBCC spoločnosťou Sika⁹². Vyšetrovanie sa zameralo na vplyv transakcie na snahu odvetvia o zníženie emisií oxidu uhličitého z výroby betónu. Konkrétne, inovačné chemické zmesi, ktoré strany vyrábajú, môžu pomôcť minimalizovať obsah materiálov s vysokými emisiami uhlíka, ako je cement, v betónových zmesiach. Transakcia v podobe, v akej bola pôvodne oznámená, by podstatne znížila hospodársku súťaž na trhoch s chemickými zmesami a betónových prímiesí. V reakcii na obavy Komisie spoločnosť Sika navrhla odčlenenie obchodnej činnosti spoločnosti MBCC týkajúcej sa chemických zmesí v EHP, Austrálii, Kanade, na Novom Zélande, vo Švajčiarsku, v Spojenom kráľovstve a Spojených štátoch amerických. Odčlenením sa odstráni horizontálne prekrytie medzi stranami na trhoch s chemickými zmesami v EHP. Komisia sa domnievala, že kupujúci tohto samostatného podniku bude schopný dlhodobo vystupovať ako životaschopná konkurenčná sila.

V októbri 2023 Komisia schválila navrhované nadobudnutie časti podnikania spoločnosti Thales spojenej so systémami pozemnej prepravy (GTS) spoločnosťou Hitachi Rail. Schválenie je podmienené úplným splnením balíka záväzkov ponúknutých spoločnosťou Hitachi Rail, ako je predaj platforiem signalizácie na hlavných tratiach vyrábaných spoločnosťou Hitachi Rail vo Francúzsku a v Nemecku pre projekty stavadiel, prekrytia a zmeny signalizácie⁹³.

Prínos kontroly štátnej pomoci k zelenej transformácii

V roku 2023 Komisia schválila niekoľko opatrení štátnej pomoci určených na podporu zelenej transformácie EÚ, ktorými sa podporuje napríklad energia z obnoviteľných zdrojov, dekarbonizácia priemyslu a čistá mobilita.

V januári a decembri 2023 Komisia v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky⁹⁴ schválila dve dánske schémy pomoci na podporu zavádzania technológií zachytávania a ukladania oxidu uhličitého^{95, 96} s kombinovaným rozpočtom vo výške 1,45 miliardy EUR. Opatrenia prispievajú k dosiahnutiu dánskych cieľov v oblasti klímy a k plneniu Zelenej dohody, konkrétne k cieľu dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050.

⁹¹ Pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_1765.

⁹² Vec M.10560 – Sika/MBCC.

⁹³ Vec M.10507 – Hitachi Rail/Ground Transportation systems business of Thales.

⁹⁴ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky (Ú. v. EÚ C 80, 18.2.2022, s. 1).

⁹⁵ Vec SA.102777 – Dánsko – *State aid scheme for Carbon Capture and Storage* (Schéma štátnej pomoci týkajúca sa zachytávania a ukladania oxidu uhličitého).

⁹⁶ Vec SA.108284 – Dánsko – *RRF – State aid scheme for Carbon Capture and Storage* (Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Schéma štátnej pomoci týkajúca sa zachytávania a ukladania oxidu uhličitého).

Vo februári 2023 Komisia v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky schválila francúzske opatrenie na podporu výroby veternej energie na mori v hodnote 2,08 miliardy EUR⁹⁷. V tom istom mesiaci Komisia schválila aj nemeckú schému vo výške 1,1 miliardy EUR na podporu prevádzkovateľov železničnej dopravy využívajúcich elektrickú trakciu v kontexte prudkého nárastu cien elektriny⁹⁸. Prínos opatrenia spočíva v tom, že sa ním zabezpečí, aby železničný sektor zostal konkurencieschopný, a zároveň sa ním zachovávajú environmentálne vlastnosti elektrickej železničnej dopravy v súlade s cieľmi stratégie Komisie pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu⁹⁹ a Európskej zelenej dohody¹⁰⁰.

Komisia v máji 2023 schválila dve holandské schémy s celkovým rozpočtom približne 1,47 miliardy EUR zamerané na zníženie depozície dusíka v chránených prírodných oblastiach¹⁰¹.

V auguste 2023 Komisia v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky schválila schému štátnej pomoci v hodnote 350 miliónov EUR na zavádzanie infraštruktúry nabíjajúcich staníc na vysokovýkonné nabíjanie elektrických vozidiel pozdĺž nemeckých diaľnic¹⁰².

V decembri 2023 Komisia v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky schválila taliansku schému pomoci vo výške 17,7 miliardy EUR¹⁰³ na podporu výstavby a prevádzky systému uskladňovania elektrickej energie. Opatrenie sa bude realizovať počas desiatich rokov a uľahčí sa ním integrácia obnoviteľných zdrojov energie do talianskej elektrizačnej sústavy, čím prispeje k dosiahnutiu cieľov Zelenej dohody.

V roku 2023 Komisia v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, ako aj v rámci dočasného krízového a transformačného rámca schválila niekoľko opatrení štátnej pomoci vo viacerých členských štátoch (Španielsko, Poľsko, Belgicko, Francúzsko, Nemecko a Česko) s celkovou výškou pomoci približne 9 miliárd EUR na účely

⁹⁷ Vec SA.100269 – Francúzsko – *Parc éolien flottant en mer dans une zone au large du sud de la Bretagne*.

⁹⁸ Vec SA.105120 – Nemecko – *Electricity brake for rail – Temporary cost containment of electricity price increases – rail transport operators* (Elektrické brzdy pre železniciu – Dočasné obmedzenie nákladov týkajúce sa zvyšovania cien elektriny – prevádzkovatelia železničnej dopravy).

⁹⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu – nasmerovanie európskej dopravy do budúcnosti [COM(2020) 789 final].

¹⁰⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európska zelená dohoda [COM(2019) 640 final].

¹⁰¹ Vec SA.106555 – Holandsko – *National scheme for closure of livestock husbandry units aiming at reducing nitrogen emissions* (Národný program uzavretia chovov hospodárskych zvierat zameraný na zníženie emisií dusíka) a vec SA.106559 – Holandsko – *National cessation scheme on peak load livestock sites (LBV Plus)* [Národný program rušenia chovov s najvyššími emisiami (LBV plus)].

¹⁰² Vec SA.105414 – Nemecko – *Aid scheme for High Power Charging infrastructure for electric vehicles along the motorways in Germany* (Schéma pomoci pre infraštruktúru nabíjajúcich staníc na vysokovýkonné nabíjanie elektrických vozidiel pozdĺž diaľnic v Nemecku).

¹⁰³ Vec SA.104106 – Taliansko – *Support for the development of a centralised electricity storage system in Italy* (Podpora výstavby centralizovaného systému uskladňovania elektrickej energie v Taliansku).

dekarbonizácie výrobných procesov veľkých priemyselných zdrojov emisií skleníkových plynov, predovšetkým v oceliarskom odvetví, ale aj v iných energeticky náročných odvetviach.¹⁰⁴

V roku 2023 Komisia schválila osem vnútroštátnych schém podľa oddielu 2.8 dočasného krízového a transformačného rámca s celkovou výškou pomoci približne 9 miliárd EUR. Cieľom týchto vnútroštátnych schém je v súlade s priemyselným plánom Zelenej dohody urýchliť investície v odvetviach, ktoré sú strategické pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo (vrátane batérií, solárnych panelov, veterných turbín, tepelných čerpadiel, elektrolyzéro a vybavenia na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého) v Španielsku (2,5 miliardy EUR)¹⁰⁵, Maďarsku (2,4 miliardy EUR)¹⁰⁶, Nemecku (3 miliardy EUR)¹⁰⁷, na Slovensku (1 miliarda EUR)¹⁰⁸, v Taliansku (100 miliónov EUR)¹⁰⁹, Rakúsku (60 miliónov EUR)¹¹⁰ a Belgicku (50 miliónov EUR)¹¹¹.

4.3. Prínos politiky hospodárskej súťaže k hospodárstvu, ktoré pracuje v prospech ľudí

Prínos politiky EÚ v oblasti hospodárskej súťaže k inováciám a spravodlivosti pri platbách

V roku 2023 Komisia pokračovala v monitorovaní uplatňovania nariadenia o výmenných poplatkoch¹¹². V decembri 2023 bola dokončená štúdia o nových trendoch na trhoch s platbami viazanými na kartu predovšetkým v súvislosti s uplatňovaním nariadenia o výmenných poplatkoch.

¹⁰⁴ Vec SA.104904 – Španielsko – *ArcelorMittal Spain (Gijón)*, vec SA.105006 – Poľsko – *RRF-Aid to LOTOS Green H2 Sp. z o.o.* (Pomoc z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre spoločnosť LOTOS Green H2 Sp. z o.o.), vec SA.104897 – Belgicko – *Project ArcelorMittal (Ghent)*, vec SA.104903 – Francúzsko – *ArcelorMittal France*, vec SA.105244 – Nemecko – *Aid to ThyssenKrupp for project tkH2Steel* (Pomoc pre spoločnosť ThyssenKrupp na projekt tkH2Steel), vec SA.104686 – Česko – *TCTF: Modernisation Fund – Programme ENERG ETS* (Dočasný krízový a transformačný rámec: Modernizačný fond – Program ENERG ETS).

¹⁰⁵ Vec SA.107094 – Španielsko – *RRF – TCTF – Integrated action line on the industrial value chain – Batteries* (Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Dočasný krízový a transformačný rámec – Integrovaná línia činnosti priemyselného hodnotového reťazca – batérie); vec SA.108653 – Španielsko – *RRF – TCTF – Scheme for projects of equipment necessary for the transition towards a net-zero economy* (Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Dočasný krízový a transformačný rámec – Schéma pomoci pre projekty týkajúce sa vybavenia potrebného na prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo).

¹⁰⁶ Vec SA.107689 – Maďarsko – *TCTF – Scheme for accelerated investments in sectors strategic for the transition towards a net-zero economy* (Dočasný krízový a transformačný rámec – Schéma pomoci pre zrýchlené investície v odvetviach, ktoré sú strategické pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo).

¹⁰⁷ Vec SA.108068 – Nemecko – *TCTF – Aid to support the transition to a net-zero economy* (Dočasný krízový a transformačný rámec – Pomoc na podporu prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo).

¹⁰⁸ Vec SA.109989 – Slovensko – Dočasný krízový a transformačný rámec – Schéma štátnej pomoci na poskytnutie mimoriadnej investičnej pomoci v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo.

¹⁰⁹ Vec SA.108953 – Taliansko – *TCTF – RRF – Investment aid scheme for the production of electrolyzers* (Dočasný krízový a transformačný rámec – Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Schéma investičnej pomoci na výrobu elektrolyzéro).

¹¹⁰ Vec SA.109170 – Rakúsko – *TCTF – Scheme for accelerated investments in sectors strategic for the transition towards a net-zero economy* (Dočasný krízový a transformačný rámec – Schéma pomoci pre zrýchlené investície v odvetviach, ktoré sú strategické pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo).

¹¹¹ Vec SA.109169, Belgicko – *RRF-TCTF: Decarbonisation of Walloon companies – Enhancing investments in value chains linked to the energy transition* (Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Dočasný krízový a transformačný rámec: Dekarbonizácia valónskych spoločností – Zvýšenie investícií do hodnotových reťazcov spojených s energetickou transformáciou).

¹¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/751 z 29. apríla 2015 o výmenných poplatkoch za platobné transakcie viazané na kartu (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 1).

Komisia okrem toho v júni 2023 uverejnila verejnú výzvu na predkladanie ponúk na vypracovanie štúdie o hospodárskej súťaži v oblasti online platobných služieb.

GR pre hospodársku súťaž takisto prispelo k práci Komisie v oblasti regulačných iniciatív, ktoré tvoria súčasť „hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí“, a zosúladiť ich so zásadami politiky hospodárskej súťaže. Táto oblasť činnosti zahŕňala návrhy Komisie týkajúce sa digitálneho eura, prístupu k finančným údajom (otvorené financie) a platieb (otvorené bankovníctvo: preskúmanie druhej smernice o platobných službách).

Presadzovanie antitrustových pravidiel v odvetví finančných služieb a v odvetví poisťovníctva

V roku 2023 Komisia pokračovala vo vyšetrovaní správania spoločnosti Apple v súvislosti s mobilnými platobnými službami. Vo svojom oznámení o námietkach vydanom v roku 2022¹¹³ Komisia predbežne zistila, že spoločnosť *Apple* obmedzila hospodársku súťaž tým, že zneužila svoje dominantné postavenie na trhu s mobilnými peňaženkami na zariadeniach so systémom iOS, keď obmedzila prístup k funkcii komunikácie na krátku vzdialenosť (NFC) na telefónoch iPhone na platby v obchodoch a vyhradila ho len pre aplikáciu Apple Pay.

V novembri 2023 Komisia uložila pokutu účastníkom kartelu týkajúceho sa obchodovania s určitými dlhopismi denominovanými v eurách¹¹⁴.

Komisia viedla vyšetrovanie údajného porušenia práva hospodárskej súťaže Českou republikou v oblasti služieb cestovného zdravotného poistenia. Právne predpisy, ktoré Česko prijalo a ktorými sa verejnej spoločnosti udeľuje výlučné právo pôsobiť na českom trhu so službami cestovného zdravotného poistenia pre cudzincov, by mohli predstavovať porušenie článku 102 ZFEÚ v spojení s článkom 106 ZFEÚ. Týmto výlučným právom udeleným štátom došlo k vylúčeniu konkurenčných poskytovateľov poistenia. GR pre hospodársku súťaž úzko koordinovalo svoje vyšetrovanie so súbežným vyšetrovaním GR pre finančnú stabilitu, finančné služby a úniu kapitálových trhov (GR FISMA). V júli 2023 Komisia zaslala Česku formálnu výzvu, v ktorej dospela k záveru, že české právo predstavuje porušenie článku 56 ZFEÚ a smernice Solventnosť II¹¹⁵. Po zásahu Komisie Česko zmenilo právne predpisy zrušením výlučného práva verejného podniku.

V oblasti poistenia motorových vozidiel v nadväznosti na prijatie rozhodnutia Komisie v roku 2022 o podmienkach prístupu do systému spoločného využívania údajov spravovaného spoločnosťou *Insurance Ireland* Komisia pokračovala v monitorovaní súladu tejto spoločnosti so záväznými príslubmi, ktoré spoločnosť prijala¹¹⁶. V dôsledku týchto záväzkov bol novým spoločnostiam poskytnutý prístup k spoločnosti *Insurance Ireland* a do systému spoločného využívania údajov. Záväzky sa majú naďalej uplatňovať do roku 2032.

¹¹³ Vec AT.40452 – *Mobile Payments* (Mobilné platby), pozri: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_2764.

¹¹⁴ Vec AT.40512 – *Euro-denominated bonds (EDB)* (Dlhopisy denominované v eurách).

¹¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009, s. 1).

¹¹⁶ Vec AT.40511 – *Insurance Ireland – Insurance claims database and conditions of access* (Insurance Ireland – Databáza poisťných nárokov a podmienky prístupu).

Presadzovanie pravidiel v oblasti fúzií v sektore finančných služieb

V roku 2023 Komisia preskúmala fúzie v rámci rozličných trhov s finančnými službami vrátane bankovníctva, poisťovníctva, platobných služieb a ďalších špecializovaných finančných služieb.

Európska komisia 25. mája 2023 bez uloženia podmienok schválila fúziu medzi spoločnosťami Credit Suisse a UBS¹¹⁷. Komisia zistila, že fúziou nedôjde k výraznému zníženiu hospodárskej súťaže na trhoch, na ktorých sa činnosti strán v EÚ prekrývajú. Z dôvodu finančných ťažkostí spoločnosti Credit Suisse prijala Komisia rozhodnutie udeliť zlučovaným podnikom výnimku z povinnosti zdržať sa konania a spoločnosti UBS umožnila realizovať určité opatrenia vrátane uzavretia transakcie.

V roku 2023 Komisia naďalej monitorovala fúzie v odvetví finančných služieb s cieľom určiť transakcie, v prípade ktorých môže byť odôvodnené postúpiť ich Komisii podľa článku 22 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 (nariadenie EÚ o fúziách)¹¹⁸. V auguste 2023 Komisia prijala žiadosti troch členských štátov a jednej krajiny EZVO na posúdenie navrhovaného nadobudnutia časti činností burzy Nasdaq týkajúcich sa obchodovania s európskou energiou a jej zúčtovania burzou European Energy Exchange AG. Komisia usúdila, že navrhovaná fúzia spĺňa kritériá na postúpenie podľa článku 22 nariadenia EÚ o fúziách. Konkrétne sa v rámci transakcie zlúčili iba dvaja poskytovatelia služieb uľahčujúcich obchodovanie na burze a následné zúčtovanie zmlúv o dodávke elektrickej energie na škandinávskom trhu. Vyšetrovanie Komisie stále prebieha¹¹⁹.

Presadzovanie pravidiel štátnej pomoci v odvetví finančných služieb

V novembri 2023 Komisia schválila zmenu opatrení podpory schválených v roku 2022 na podporu riešenia situácie banky Getin Noble Bank, jednej z desiatich najväčších poľských bánk. Zmenené opatrenia podpory uľahčili predaj preklenovacej banky ustanovenej v rámci procesu riešenia krízovej situácie banky. Opatrenia boli zamerané aj na maximalizáciu zostatkovej hodnoty pre poľský fond na riešenie krízových situácií bánk tým, že sa z banky vyčlenilo portfólio aktív so zníženou hodnotou¹²⁰.

Komisia okrem toho predĺžila určité existujúce schémy, v rámci ktorých môžu členské štáty subvencovať reštrukturalizáciu alebo riadny odchod bánk v ťažkostiach z trhu. V prípade Poľska povolila predĺženie schémy likvidácie úverových družstiev (uplatňovanej od februára 2014)¹²¹, ako aj schémy riešenia krízovej situácie družstevných a malých komerčných bánk (uplatňovanej od decembra 2016).¹²² V prípade Írska povolila dve predĺženia reštrukturalizačnej schémy pre úverové

¹¹⁷ Vec M.11111 – UBS/Credit Suisse.

¹¹⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

¹¹⁹ Vec M.11241 – EEX/NASDAQ POWER.

¹²⁰ Vec SA.109418 – Poľsko – *Amendment to the liquidation aid to Getin Noble S.A. in resolution (SA.100687)* [Zmena pomoci na riešenie krízovej situácie pre Getin Noble S.A. (SA.100687)].

¹²¹ Vec SA.108852 – Poľsko – *Thirteenth prolongation of the Credit Unions Orderly Liquidation Scheme* (Trináste predĺženie schémy riadnej likvidácie úverových družstiev).

¹²² Vec SA.108989 – Poľsko – *Eighth prolongation of the resolution scheme for cooperative banks and small commercial banks and amendment of the offered commitments* (Osmé predĺženie programu riešenia krízových situácií v prípade družstevných bánk a malých komerčných bánk a zmena ponúkaných záväzkov).

družstvá (uplatňovanej od októbra 2014)¹²³ a predĺženie schémy riadneho ukončenia činnosti pre úverové družstvá (uplatňovanej od decembra 2011)¹²⁴. V prípade Dánska schválila druhé znovuzavedenie schémy likvidácie pre malé banky.¹²⁵

V novembri 2023 Komisia schválila znovuzavedenie programu Hercules na ochranu aktív v Grécku¹²⁶. Znovuzavedený program sa bude uplatňovať do konca roka 2024 a jeho účelom je pomoc bankám pri sekuritizácii a presúvaní nesplácaných úverov preč z ich súvah.

Komisia 21. septembra 2023 prijala nové rozhodnutie o opatreniach Medzibankového fondu ochrany vkladov (ďalej len „FITD“, z tal. „*Fondo Interbancario di Tutela dei Depositi*“) (systém ochrany vkladov) na podporu banky Banca Tercas¹²⁷. Toto nové rozhodnutie nadväzuje na zrušenie rozhodnutia Komisie z roku 2015¹²⁸ Súdnym dvorom¹²⁹. Komisia v novom rozhodnutí dospela k záveru, že podporu poskytnutú fondom FITD banke Banca Tercas nemožno pripísať Taliansku, a preto nepredstavuje neoprávnenú štátnu pomoc.

Štátna pomoc v odvetví poisťovníctva

Vo februári 2023 Komisia schválila francúzsky štátny fond v hodnote 1,5 miliardy EUR, ktorý bol zriadený na ochranu cestujúcich v prípade, keď sa organizátori cestovných služieb stanú platobne neschopní¹³⁰. Fondom sa zabezpečí, aby spotrebiteľia mali adekvátnu ochranu napriek nedostatočnému poistnému krytiu, ktoré občas ponúkajú poskytovatelia súkromného poistenia, v nadväznosti na závažný vplyv pandémie COVID-19 na odvetvie cestovného ruchu.

Štátna pomoc vo forme verejných záruk

V roku 2023 Komisia prijala dve rozhodnutia týkajúce sa Slovenska¹³¹ a Dánska¹³² podľa oznámenia o zárukách¹³³. V uvedených rozhodnutiach Komisia schválila metodiky použité na stanovenie trhových poplatkov za záruku. Tieto poplatky slúžia ako referenčná hodnota pri výpočte prvků štátnej pomoci zahrnutého vo verejných zárukách.

¹²³ Vec SA.106983 – Írsko – *17th Prolongation of the Restructuring and Stabilisation Scheme for the Credit Union Sector* (Sedemnásť predĺženie schémy na reštrukturalizáciu a stabilizáciu úverových družstiev); Vec SA.109639 – Írsko – *18th Prolongation of the Restructuring and Stabilisation Scheme for the Credit Union Sector* (Osemnásť predĺženie schémy na reštrukturalizáciu a stabilizáciu úverových družstiev).

¹²⁴ Vec SA.107306 – Írsko – *19th prolongation of the Credit Union Resolution Scheme 2023-2024* (Deväťnásť predĺženie programu riešenia krízových situácií úverových družstiev na roky 2023 – 2024).

¹²⁵ Vec SA.106526 – Dánsko – *Prolongation of the second re-introduction of the winding-up scheme for small banks* (Predĺženie druhého znovuzavedenia schémy likvidácie pre malé banky).

¹²⁶ Vec SA.109365 – Grécko – *Re-introduction of the Hercules Scheme* (Znovuzavedenie programu Hercules).

¹²⁷ Vec SA.39451 – Taliansko – Banca Tercas.

¹²⁸ Vec SA.39451 – Taliansko – Banca Tercas.

¹²⁹ Rozsudok Súdného dvora z 2. marca 2021 vo veci C-425/19 P, Európska komisia/Talianska republika a i., EÚ:C:2021:154.

¹³⁰ SA.104022 – Francúzsko – *State guarantee fund for travel operators* (Štátny záručný fond pre cestovné kancelárie).

¹³¹ Vec SA.109147 – Slovensko – *Výpočet ekvivalentu hrubého grantu pomoci pri poskytovaní záruk*.

¹³² Vec SA.109413 – Dánsko – *Prolongation and amendment of calculation method for Danish guarantee scheme (SA.60070)* [Predĺženie platnosti a zmena metodiky výpočtu dánskeho programu záruk (SA.60070)].

¹³³ Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 10).

5. Uvedenie nových doplnkových nástrojov jednotného trhu do praxe

5.1. Akt o digitálnych trhoch

Akt o digitálnych trhoch¹³⁴ je právny predpis o vnútornom trhu, ktorým sa harmonizujú povinnosti takzvaných strážcov prístupu v EÚ. Plnú účinnosť nadobudol v máji 2023. Jeho cieľom je zvýšiť súťažnosť digitálneho sektora a skončiť s nekalými praktikami spoločností, ktoré pôsobia ako strážcovia prístupu v ekonomike online platforiem. Strážca prístupu môže pôsobiť ako *de facto* súkromný tvorca pravidiel, pričom môže vystupovať ako brána medzi komerčnými používateľmi a koncovými používateľmi, čo mu umožňuje správať sa nekalým spôsobom a oslabovať súťažnosť trhov.

Ak digitálna platforma pre online služby spĺňa prahové hodnoty a kritériá stanovené v akte o digitálnych trhoch, musí sa oznámiť Komisii, aby ju Komisia mohla označiť za strážcu prístupu¹³⁵. Spoločnosti oficiálne označené ako strážcovia prístupu budú musieť dodržiavať súbor povinností stanovených v nariadení¹³⁶. V apríli 2023 Komisia prijala vykonávacie pravidlá, ktorými sa stanovuje spôsob vedenia určitých konaní podľa aktu o digitálnych trhoch¹³⁷.

V septembri 2023 Komisia ako strážcov prístupu označila šesť spoločností: *Alphabet*¹³⁸, *Amazon*¹³⁹, *Apple*¹⁴⁰, *ByteDance*¹⁴¹, *Meta*¹⁴² a *Microsoft*¹⁴³. Spolu bolo označených 22 základných platformových

¹³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťažných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch) (Ú. v. EÚ L 265, 12.10.2022, s. 1).

¹³⁵ Podľa aktu o digitálnych trhoch sa digitálna platforma pre online služby považuje za platformu s významným vplyvom na jednotný trh, ak sú splnené tieto kumulatívne kritériá: 1. predpokladaný strážca prístupu musí mať obrát v celej EÚ najmenej 7,5 miliardy EUR; jeho priemerná tržobná kapitalizácia musí prevyšovať 75 miliárd EUR a musí poskytovať tú istú základnú platformovú službu najmenej v troch členských štátoch; 2. predpokladaný strážca prístupu prevádzkuje platformovú službu, ktorá funguje ako brána prístupu komerčných používateľov ku koncovým používateľom a ktorá má mesačne aspoň 45 miliónov aktívnych koncových používateľov a ročne aspoň 10 000 aktívnych komerčných používateľov; 3. predpokladaný strážca prístupu musí mať pevne zakotvené a trvalé postavenie na trhu za posledné tri finančné roky.

¹³⁶ Napríklad spoločnosti označené podľa aktu o digitálnych trhoch ako strážcovia prístupu musia umožňovať tretím stranám spolupracovať so službami strážcu prístupu v určitých konkrétnych situáciách; umožňovať komerčným používateľom prístup k údajom, ktoré generujú pri prevádzke platformy; poskytujú inzerentom platformy nástroje a informácie potrebné na overenie reklám na platforme strážcu prístupu; umožňovať komerčným používateľom propagovať ich ponuky a uzatvárať zmluvy so zákazníkmi mimo platformy strážcu prístupu. Označeným strážcom prístupu sa napríklad zakazuje zvyhodňovať vlastné produkty a služby pri určovaní poradia oproti podobným produktom a službám ponúkaným tretími stranami; už teda nemôžu brániť spotrebiteľom nadväzovať kontakty s podnikmi mimo svojich platforiem; nemôžu brániť používateľom v odinštalovaní akéhokoľvek predinštalovaného softvéru alebo aplikácií alebo sledovať koncových používateľov mimo základnej platformovej služby na účely cielených reklamných služieb bez ich súhlasu.

¹³⁷ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/814 zo 14. apríla 2023 o podrobných pravidlách vedenia určitých konaní Komisiou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 (Ú. v. EÚ L 102, 17.4.2023, s. 6).

¹³⁸ Vec DMA.100011 – Alphabet – OIS Verticals; vec DMA.100002 – Alphabet – OIS AppStores; vec DMA.100004 – Alphabet – Online search engines (Alphabet – Internetové vyhľadávače); vec DMA.100005 – Alphabet – Video sharing (Alphabet – Zdieľanie videí); vec DMA.100006 – Alphabet – Number independent interpersonal communication services (Alphabet – Interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania); vec DMA.100009 – Alphabet – Operating systems (Alphabet – Operačné systémy); vec DMA.100008 – Alphabet – Web browsers (Alphabet – Webové prehliadače); vec DMA.100010 – Alphabet – Online advertising services (Alphabet – Online reklamné služby).

služieb poskytovaných týmito strážcami prístupu¹⁴⁴. V prípade troch základných platformových služieb (Gmail, Outlook.com a Samsung Internet Browser) Komisia dospela k záveru, že hoci spĺňajú kvantitatívne prahové hodnoty podľa aktu o digitálnych trhoch, aby sa mohli považovať za strážcov prístupu, spoločnosti Alphabet, Microsoft a Samsung poskytli dostatočne podložené argumenty, podľa ktorých tieto služby nespĺňajú podmienky ako brány pre príslušné základné platformové služby.

Súbežne s týmito označeniami Komisia v septembri 2023 začala štyri prieskumy trhu s cieľom podrobnejšie posúdiť tvrdenia spoločností Microsoft a Apple, že napriek tomu, že spĺňajú prahové hodnoty, niektoré z ich základných platformových služieb sa nekvalifikujú ako brány. Týmto platformami v prípade Microsoftu sú Bing, Edge a Microsoft Advertising a v prípade spoločnosti Apple ide o službu iMessage. Cieľom týchto prieskumov trhu je zistiť, či by sa v súvislosti s dotknutými službami mali spoločnosti Microsoft a Apple označovať ako strážcovia prístupu. Cieľom týchto prieskumov trhu je zistiť, či by sa dotknuté služby mali spoločnosti označovať ako strážcovia prístupu. Tieto prieskumy by mali byť dokončené do februára 2024. Komisia okrem toho začala prieskum trhu s cieľom podrobnejšie posúdiť, či by sa spoločnosť Apple mala označovať ako strážca prístupu v súvislosti so svojím operačným systémom iPadOS napriek tomu, že nespĺňa prahové hodnoty. Tento prieskum by sa mal dokončiť do septembra 2024.

Po označení musia strážcovia prístupu do marca 2024 dodržať celý zoznam povinností vyplývajúcich z aktu o digitálnych trhoch. Niektoré z povinností sa však začali uplatňovať od okamihu označenia, napríklad povinnosť informovať Komisiu o zamýšľaných nadobudnutiach. Do marca 2024 musia strážcovia prístupu predložiť podrobné správy o dodržiavaní predpisov, v ktorých sa uvádza, ako dodržiavajú povinnosti vyplývajúce z aktu o digitálnych trhoch. Komisia môže na riešenie nedodržiavania povinností uložiť pokuty do výšky 10 % celosvetového obratu spoločnosti. Okrem toho sa v prípade systematického nedodržiavania pravidiel môžu týmto spoločnostiam uložiť vyššie pokuty a nariadiť primerané behaviorálne alebo štrukturálne nápravné opatrenia.

¹³⁹ Vec DMA.100018 – *Amazon – Online intermediation services – marketplaces* (Amazon – Online sprostredkovateľské služby – online trhoviská); vec DMA.100016 – *Amazon, Online advertising services* (Amazon – Online reklamné služby).

¹⁴⁰ Vec DMA.100013 – *Apple – Online intermediation services – app stores* (Apple – Online sprostredkovateľské služby – obchody s aplikáciami); vec DMA.100025 – *Apple – operating systems* (Apple – Operačné systémy); vec DMA.100027 – *Apple – web browsers* (Apple – Webové prehliadače).

¹⁴¹ Vec DMA.100040 – *ByteDance – Online social networking services* (ByteDance – Online služby sociálnej siete).

¹⁴² Vec DMA.100020 – *Meta – Online Social networking services* (Meta – Online služby sociálnej siete); vec DMA.100024 – *Meta – Number independent interpersonal communication services* (Meta – Interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania); vec DMA.100035 – *Meta – Online Advertising services* (Meta – Online reklamné služby); Vec DMA.100044 – *Meta – Online intermediation services – Marketplace* (Meta – Online sprostredkovateľské služby – online trhovisko).

¹⁴³ Vec DMA.100017 – *Microsoft – online social networking services* (Microsoft – Online služby sociálnej siete); vec DMA.100023 – *Microsoft – number-independent interpersonal communications services* (Microsoft – Interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania); vec DMA.100026 – *Microsoft – operating systems* (Microsoft – Operačné systémy).

¹⁴⁴ Verzie rozhodnutí Komisie, ktoré nemajú dôverný charakter, sa uverejňujú na stránke Komisie venovanej aktu o digitálnych trhoch, pozri: <https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/gatekeepers>.

V novembri 2023 traja strážcovia prístupu napadli, že boli označení ako strážcovia prístupu podľa aktu o digitálnych trhoch. Spoločnosť ByteDance podala na Všeobecný súd odvolanie proti rozhodnutiu Komisie o jej označení za strážcu prístupu v súvislosti s jej online službou sociálnej siete TikTok¹⁴⁵. Spoločnosť v odvolaní tvrdí, že platforma TikTok nepôsobí ako brána, ale skôr ako konkurent v digitálnom priestore. Spoločnosť ByteDance takisto v decembri 2023 požiadala Všeobecný súd o nariadenie predbežných opatrení. Spoločnosť Apple podala na Všeobecný súd odvolanie, v ktorom tvrdila, že Komisia by ju nemala označiť za strážcu prístupu v súvislosti s jej online sprostredkovateľskou službou App Store¹⁴⁶. Spoločnosť Apple sa odvolala aj proti rozhodnutiu Komisie začať prieskum trhu v súvislosti s jej službou iMessage¹⁴⁷. A napokon spoločnosť Meta podala na Všeobecný súd odvolanie, v ktorom požadovala o objasnenie, pokiaľ ide o jej označenie v súvislosti so službami Messenger a Marketplace¹⁴⁸.

Komisia (vedená GR pre hospodársku súťaž a GR pre komunikačné siete, obsah a technológie) je ústredným orgánom presadzovania aktu o digitálnych trhoch, ale úzko spolupracuje s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ďalej len „ESHS“) v súlade s článkami 37 a 38 aktu o digitálnych trhoch. Pravidlami aktu o digitálnych trhoch nie je dotknuté presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ a vnútroštátnych pravidiel hospodárskej súťaže v prípade jednostranného správania.

5.2. Nariadenie o zahraničných subvenciách

Nariadením o zahraničných subvenciách narušajúcich vnútorný trh¹⁴⁹ sa odstraňuje regulačná medzera, vďaka čomu je možné bojovať proti zahraničným subvenciám, ktoré narušajú hospodársku súťaž na jednotnom trhu. Zatiaľ čo štátna pomoc poskytovaná členskými štátmi EÚ podlieha pravidlám EÚ v oblasti štátnej pomoci, subvencie poskytované krajinami mimo EÚ jednotlivým spoločnostiam pôsobiacim na jednotnom trhu v EÚ sa pred nadobudnutím účinnosti nariadenia o zahraničných subvenciách neskúmali. Nariadenie o zahraničných subvenciách nadobudlo účinnosť v januári 2023, začalo sa uplatňovať v júli 2023 a oznamovacia povinnosť¹⁵⁰ sa uplatňuje od októbra 2023. V júli 2023 Komisia prijala vykonávacie nariadenie k nariadeniu o zahraničných subvenciách¹⁵¹. Komisia teraz môže vyšetriť a v relevantných prípadoch napraviť rušivé vplyvy

¹⁴⁵ Vec T-1077/23 – Bytedance/Komisia.

¹⁴⁶ Vec T-1080/23 – Apple/Komisia – Označenie za strážcu prístupu a klasifikácia služby iMessage.

¹⁴⁷ Vec T-1079/23 – Apple/Komisia – Prieskum trhu, pokiaľ ide o službu iMessage.

¹⁴⁸ Vec T-1078/23 – Meta Platforms/Komisia.

¹⁴⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narušajúcich vnútorný trh (Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022, s. 1).

¹⁵⁰ Podľa nariadenia o zahraničných subvenciách sa koncentrácie musia oznamovať, ak nadobudnutá spoločnosť, jedna zo spoločností, ktoré sú účastníkmi fúzie, alebo spoločný podnik sú usadené v EÚ a vytvárajú obrat v EÚ vo výške minimálne 500 miliónov EUR a keď boli stranám transakcie poskytnuté kombinované súhrnné zahraničné finančné príspevky vo výške najmenej 50 miliónov EUR za posledné tri roky. Postupy verejného obstarávania sa musia oznamovať Komisii, ak je odhadovaná hodnota zákazky aspoň 250 miliónov EUR a dotknutá ponuka zahŕňa kombinované súhrnné finančné príspevky zo zahraničia vo výške aspoň 4 milióny EUR na tretiu krajinu za posledné tri roky.

¹⁵¹ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1441 z 10. júla 2023 o podrobných ustanoveniach týkajúcich sa vedenia konania Komisiou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 o zahraničných subvenciách narušajúcich vnútorný trh (Ú. v. EÚ L 177, 12.7.2023, s. 1). Vykonávacie nariadenie sa týka

spôsobené podporou od zahraničného štátu. To zahŕňa právomoc začínať prešetrovania z vlastnej iniciatívy, ak existujú náznaky, že zahraničná subvencia narúša jednotný trh v EÚ.

Oznámenú fúziu nebude možné dokončiť a verejnú zákazku nebude možné zadať prešetrovanému uchádzačovi, kým Komisia neukončí svoje prešetrovanie. V prípade nedodržania tejto povinnosti Komisia môže uložiť pokuty do výšky 10 % celosvetového obratu spoločnosti. Takisto môže takisto zakázať dokončenie subvencovanej fúzie alebo zadanie verejnej zákazky subvencovanému uchádzačovi.

Odkedy sa vykonávacie nariadenie začalo v júli 2023 uplatňovať dostala Komisia podania od spoločností týkajúce sa uplatňovania nariadenia o zahraničných subvenciách. Od zavedenia oznamovacej povinnosti 12. októbra 2023 GR pre hospodársku súťaž začalo diskusie pred oznámením v 41 prípadoch a dostalo 11 oznámení o fúzií podaných podľa nariadenia o zahraničných subvenciách¹⁵².

Zdroj: Európska komisia.

¹⁵²

procesných aspektov a obsahuje formuláre oznámení fúzií týkajúcich sa zahraničných finančných príspevkov a oznámenia zahraničných finančných príspevkov v rámci postupov verejného obstarávania.

V súvislosti s presadzovaním nariadenia o zahraničných subvenciách v prípade zahraničných finančných príspevkov v rámci postupov verejného obstarávania, pozri: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/foreign-subsidies-regulation_sk.

6. Vplyv politiky štátnej pomoci na integritu jednotného trhu a na globálnu konkurencieschopnosť EÚ

- Európsky model vychádza zo silného sociálneho trhového hospodárstva, dosahuje inkluzívnu hospodársku prosperitu založenú na udržateľnom raste, spravodlivej hospodárskej súťaži, otvorenom obchode a hospodárskej bezpečnosti. Jednotný trh je ťažiskom konkurencieschopnosti EÚ a Komisia je odhodlaná zabezpečiť rovnaké podmienky na jednotnom trhu a na celosvetovej úrovni.
- V tejto súvislosti pravidlá štátnej pomoci prešli počas tohto mandátu procesom hĺbkového preskúmania s cieľom zabezpečiť, aby boli pripravené na zelenú a digitálnu transformáciu a prispievali ku konkurencieschopnému a odolnému hospodárstvu EÚ. Pravidlá boli v náležitých prípadoch aktualizované a predstavujú účinné nástroje členských štátov určené na riešenie verejných investičných potrieb v oblasti kľúčových priorít, ako je ochrana životného prostredia a dekarbonizácia, regionálna súdržnosť, prelomové inovácie, ako aj v oblasti výrobných kapacít v strategických odvetviach, najmä pokiaľ ide o prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo. Z najnovších dostupných údajov vyplýva, že v roku 2022 členské štáty vyplátili 112 miliárd EUR štátnej pomoci (nesúvisiacej s krízou), čo zodpovedá 0,7 % HDP EÚ.
- Vzhľadom na bezprecedentné krízy vyvolané pandémiou COVID-19, ako aj ruskou inváziou na Ukrajinu, je nevyhnutné, aby Komisia v plnej miere využívala flexibilitu súboru nástrojov štátnej pomoci, a to najmä prostredníctvom cielených a dočasných pravidiel, s cieľom umožniť členským štátom obmedziť dosah, ktorý majú krízy na hospodárstvo EÚ, a zároveň zaviesť záruky na ochranu jednotného trhu.
- Z údajov a analýz skutočnej realizácie dočasného rámca pre COVID-19 (ktorý bol postupne úplne ukončený) vyplýva, že štátna pomoc, ktorú poskytli jednotlivé členské štáty, bola podstatne nižšia než schválené množstvo (približne 30 %) a zväčša zodpovedala hospodárskym škodám, ktorú členské štáty utrpeli počas krízy, vyjadreným ako strata HDP.
- Z najnovších dostupných údajov vyplýva, že členské štáty v roku 2022 a v prvej polovici roku 2023 poskytli 141 miliárd EUR krízovej pomoci, čo zodpovedá 0,6 % HDP EÚ v uvedenom období, s cieľom obmedziť hospodársky vplyv ruskej invázie na Ukrajinu. Z aktuálne dostupných údajov vyplýva, že členské štáty poskytli menej než 20 % schválenej sumy. Medzi členskými štátmi existujú rozdiely vo výdavkoch, ktoré môžu čiastočne odzrkadľovať rozličnú fiškálnu kapacitu, možno ich však čiastočne vysvetliť aj rozdielmi, pokiaľ ide o vplyv energetickej krízy a veľkosť hospodárstiev.
- A napokon bod 86 dočasného krízového a transformačného rámca predstavuje užitočné doplnenie súboru nástrojov s cieľom zrýchliť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo a riešiť riziká presunutia nových investícií v odvetviach, ktoré sú strategické pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, mimo EÚ v prospech tretích krajín v dôsledku subvencií. Toto ustanovenie umožňuje individuálnu pomoc do výšky subvencie, ktorú by príjemca mohol dostať na rovnocennú investíciu v jurisdikcii tretej krajiny mimo EHP, alebo do výšky sumy potrebnej na motiváciu spoločnosti, aby umiestnila investíciu v príslušnej oblasti v EHP (tzv. medzera vo financovaní), podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.
- Komisia sa neustále usiluje zabezpečiť, aby pravidlá štátnej pomoci aj naďalej plnili svoj účel, a monitorovať vykonávanie opatrení pomoci s cieľom umožniť riadne zacielenú verejnú podporu

priorít a dlhodobej konkurencieschopnosti EÚ, ako aj dočasných opatrení na riešenie kríz a zároveň obmedziť neprípustné narušenia hospodárskej súťaže na jednotnom trhu.

Na ochranu spravodlivosti a riadneho fungovania jednotného trhu sa v ZFEÚ vo všeobecnosti zakazuje štátna pomoc členských štátov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže. Kontrolou štátnej pomoci sa zabezpečuje, že hospodárska súťaž medzi spoločnosťami sa uskutočňuje na základe kvality, a nie na základe úrovne vládnej pomoci, čím sa predchádza pretekcom v poskytovaní subvencií a uprednostňovaniu spoločností z členských štátov s väčšími zdrojmi. Zároveň za určitých okolností môžu byť vládne zásahy nevyhnutné na zaistenie riadne fungujúceho a spravodlivého hospodárstva. ZFEÚ preto ponecháva dostatočný priestor štátnej pomoci na podporu cieľov politiky, ak je to nevyhnutné, primerané a vhodné na dosiahnutie týchto cieľov bez neprípustného narušenia hospodárskej súťaže na jednotnom trhu. Kontrola štátnej pomoci tým, že sa zameriava na pomoc, ktorá je oprávnená a účinná, a že bráni nadmernej kompenzácii, takisto maximalizuje využívanie obmedzených verejných zdrojov.

V októbri 2023 Európska rada pripomenula svoju výzvu Komisii, aby Rade podávala správy o vplyve aktuálnej politiky štátnej pomoci na integritu jednotného trhu, ako aj na globálnu konkurencieschopnosť EÚ. Pri hodnotení vplyvu politiky štátnej pomoci je vlastne rozhodujúce posúdiť dvojité výzvy, ktorej táto politika čelí z interného a externého hľadiska. Kontrola štátnej pomoci musí plniť svoj mandát zabrániť neprimeraným narušeniam hospodárskej súťaže na jednotnom trhu a zároveň umožniť hospodárstvu EÚ, aby zostalo na čele inovácií a stalo sa vedúcou silou pri dvojakej transformácii v súčasnom náročnom geopolitickom prostredí.

Komisia pravidelne a nepretržite zbiera údaje o vykonávaní opatrení štátnej pomoci členskými štátmi s cieľom monitorovať ich vplyv:

- Po prvé, Komisia vypracúva ročnú **hodnotiacu tabuľku štátnej pomoci** založenú na údajoch, ktoré členské štáty predložili¹⁵³ v súvislosti s ich výdavkami (t. j. vyplatenými sumami) v rámci schválených opatrení pomoci vrátane vyčíslenia prvku pomoci vo výdavkoch, t. j. výhody poskytnutej pomocou¹⁵⁴. Najnovšie údaje sú za rok 2022.
- Po druhé, vzhľadom na značné sumy pomoci vyplatené v rámci nedávnych kríz, t. j. v kontexte pandémie COVID-19 a v reakcii na agresiu Ruska voči Ukrajine, Komisia výnimočne vykonala **pravidelné prieskumy na zber včasných informácií o pomoci, ktorú členské štáty skutočne poskytli** (t. j. o sumách, na ktoré spoločnosti získali právny nárok, pričom k vyplateniu môže dôjsť po určitom čase) v rámci schválených krízových opatrení. Najnovší prieskum sa týka roku 2022 do konca júna 2023. Hoci sa od členských štátov

¹⁵³ Informácie sú založené na správach, ktoré každý rok podávajú členské štáty podľa článku 6 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004. Za presnosť údajov naďalej zodpovedajú členské štáty.

¹⁵⁴ Prvok pomoci závisí od formy pomoci. V prípade grantov výhoda prenesená na príjemcu za normálnych okolností zodpovedá rozpočtovým výdavkom. Pokiaľ ide o ďalšie nástroje pomoci, výhoda poskytnutá príjemcovi a náklady, ktoré vznikli vláde, sa môžu líšiť. Napríklad v prípade záruk sa príjemca vyhne riziku spojenému so zárukou, keďže ho znáša štát. Skutočnosť, že riziko znáša štát, by sa za normálnych okolností mala kompenzovať primeraným poplatkom. V prípade, keď sa štát zriekne celého takeého poplatku alebo jeho časti, ide o prvok pomoci.

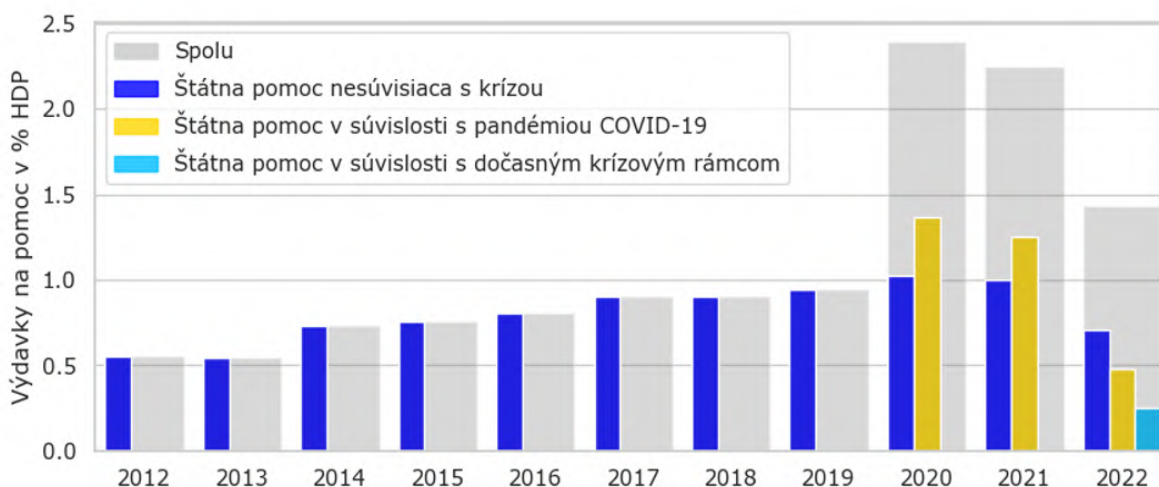
v kontexte každoročného podávania správ takisto vyžaduje, aby vyčíslili prvky pomoci, v reakcii na uvedené krízové prieskumy členské štáty podávajú správy o nominálnych sumách poskytnutej pomoci s cieľom zjednodušiť zber údajov a zmierniť administratívne zaťaženie.

6.1. Celkový prehľad vyplácania štátnej pomoci súvisiacej a nesúvisiacej s krízou v roku 2022

Podľa najnovších výročných správ členských štátov vyplátilo 27 členských štátov v roku 2022 sumu 227,98 miliardy EUR zodpovedajúcu 1,43 % ich HDP v roku 2022 v rámci štátnej pomoci na opatrenia súvisiace aj nesúvisiace s krízou (opatrenia súvisiace s krízou boli založené najmä na dočasnom krízovom rámci v reakcii na agresiu Ruska proti Ukrajine).

Celkové výdavky sú výrazne nižšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom (zníženie približne o 35 % po úprave o infláciu). Po prvé, k tomuto zníženiu prispel najmä pokles celkových výdavkov na opatrenia súvisiace s pandémiou COVID-19 vzhľadom na postupné ukončenie dočasného rámca pre COVID-19 do konca júna 2022. Zníženie výdavkov na opatrenia súvisiace s pandémiou COVID-19 dosiahlo 76,66 miliardy EUR (pokles približne o 60 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom, upravené o infláciu), čo predstavuje 0,48 % HDP EÚ27. Po druhé, pomoc na ciele nesúvisiace s krízou takisto značne poklesli, a to približne o 28 %, približne zo 155,55 miliardy EUR (v stálych cenách) v roku 2021 na 112 miliárd EUR v roku 2022 (pozri ďalej).

Tabuľka 1: Celkové výdavky na štátnu pomoc, prvky pomoci vyjadrené ako percentuálny podiel na HDP, rozdelené na opatrenia štátnej pomoci súvisiace s pandémiou COVID-19, opatrenia štátnej pomoci súvisiace s dočasným krízovým rámcom a opatrenia štátnej pomoci nesúvisiace s krízou

Pri pohľade na rozloženie výdavkov na štátnu pomoc (súvisiacu a nesúvisiacu s krízou) na úrovni členských štátov ako podielu na vnútroštátnom HDP sa v relatívnom vyjadrení prejavuje výrazný rozptyl medzi výdavkami členských štátov, hoci je značne menší v porovnaní s rokom 2021. Členské štáty s najvyššími výdavkami minuli približne 1,8 % – 2,1 % svojho vnútroštátneho HDP (Maďarsko

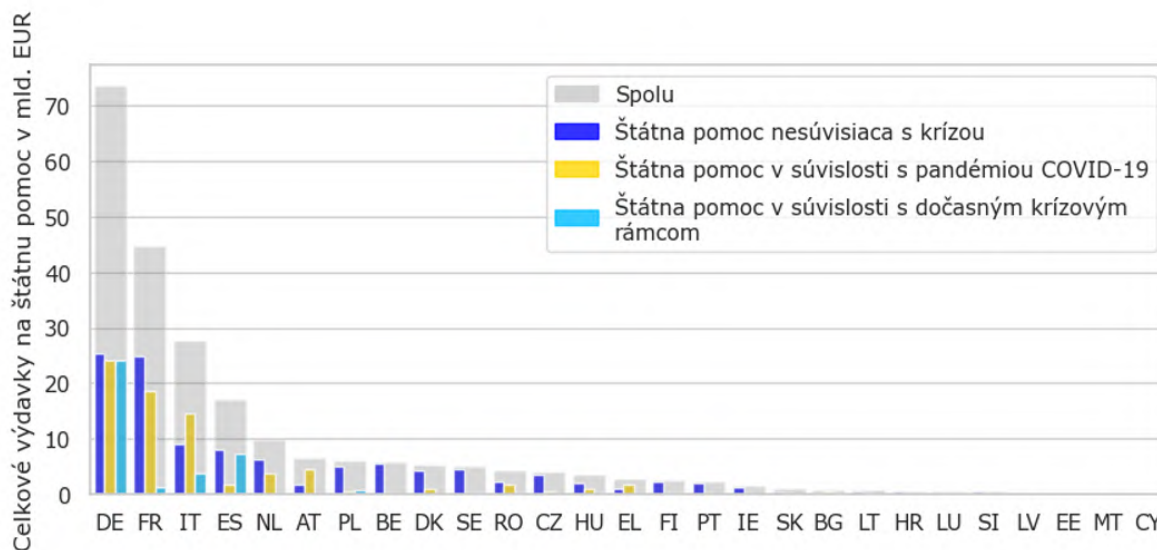
a Nemecko), kým členské štáty s najnižšími výdavkami minuli približne 0,3 % – 0,6 % vnútroštátneho HDP (Írsko, Cyprus a Luxembursko).

Celkovo sa na základe týchto údajov zdá, že hoci medzi výškou pomoci vyplácanou členskými štátmi existujú značné rozdiely (pričom veľké členské štáty neprekvapivo v absolútnom vyjadrení vyplácajú vyššie sumy pomoci), pohľad na výdavky na štátnu pomoc v pomere k HDP poskytuje viac diferencovaný obraz.

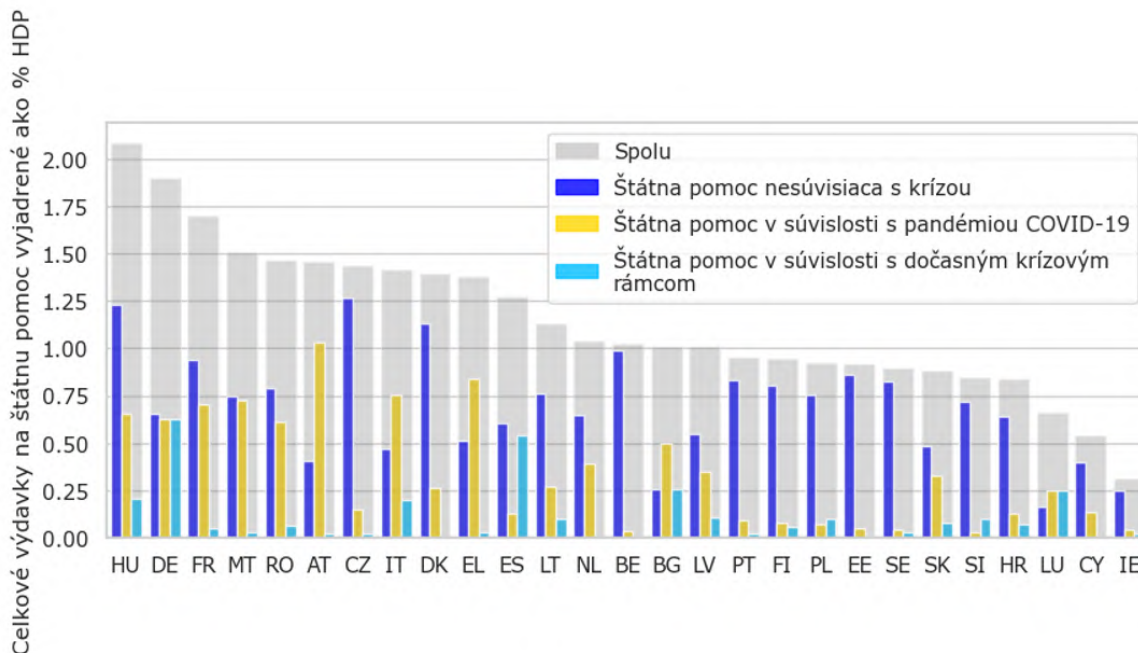
Okrem toho značná časť výdavkov v Nemecku v roku 2022 súvisela s krízovou pomocou v *ad hoc* situácii týkajúcej sa dvoch systémových energetických podnikov, ktorá si vyžiadala verejnú podporu po narušení dodávok plynu v dôsledku ruskej vojny na Ukrajine (pozri ďalej).

Treba takisto pripomenúť, že členské štáty mohli poskytnúť značnú podporu svojim hospodárstvám a domácnostiam prostredníctvom iných opatrení (nesúvisiacich so štátnou pomocou). To znamená, že celková podpora hospodárstvám a domácnostiam sa líši od údajov vychádzajúcich z uvedených výročných správ členských štátov, v ktorých sa uvádzajú výlučne úhrady v rámci opatrení kvalifikovaných ako štátna pomoc.

Tabuľka 2: Celkové výdavky na štátnu pomoc podľa členských štátov v roku 2022, prvky pomoci vyjadrené v miliardách EUR, rozdelené na opatrenia štátnej pomoci súvisiace s pandémiou COVID-19, opatrenia štátnej pomoci súvisiace s dočasným krízovým rámcom a opatrenia štátnej pomoci nesúvisiace s krízou

Tabuľka 3: Celkové výdavky na štátnu pomoc podľa členských štátov, vyjadrené ako v % vnútroštátneho HDP v roku 2022, rozdelené na opatrenia štátnej pomoci súvisiace s pandémiou COVID-19, opatrenia štátnej pomoci súvisiace s dočasným krízovým rámcom a opatrenia štátnej pomoci nesúvisiace s krízou

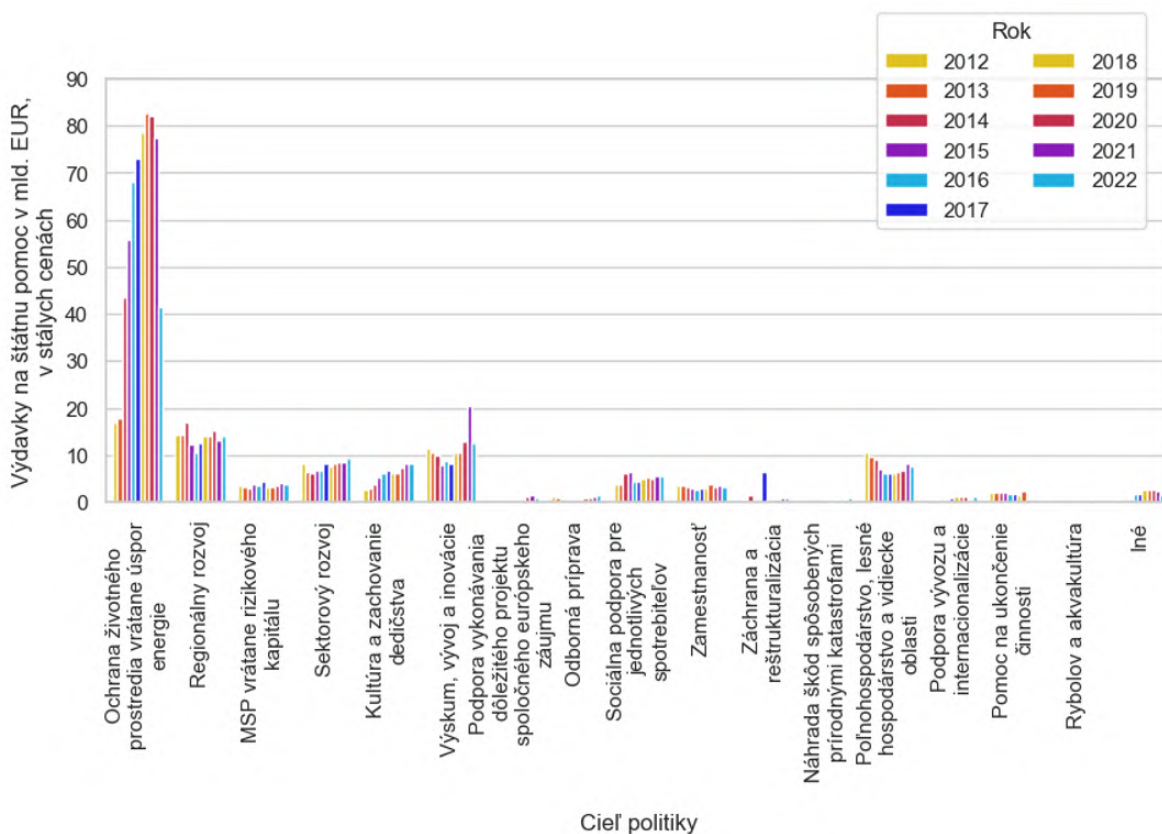
Pokiaľ ide o **pomoc v roku 2022 nesúvisiacu s krízou**, suma vyplatená členskými štátmi v nominálnom vyjadrení v porovnaní s rokom 2021 klesla v 20 členských štátoch. Zníženie bolo obzvlášť významné v Nemecku (pokles o 59 % v nominálnom vyjadrení, upravené o infláciu), Chorvátsku (pokles o 52 %) a na Malte (pokles o 50 %), ako aj v Bulharsku, Lotyšsku, Luxembursku a Maďarsku, kde vyplatená suma klesla približne o 40 %. Podstatné zníženie o viac ako 20 % bolo zaznamenané aj v Poľsku a Litve (v oboch prípadoch pokles približne o 28 %) a v Estónsku (pokles o 22 %). Pomoc nesúvisiaca s krízou sa znížila aj vo Fínsku (pokles o 18 %), v Slovinsku (pokles o 17 %), Česku (pokles o 14 %), Holandsku a Rakúsku (pokles o 12 % v oboch krajinách), vo Francúzsku a na Cypre (pokles o 11 %), v Írsku (pokles o 9 %), Belgicku a Taliansku (pokles o 6 %).

Naopak k podstatnému zvýšeniu pomoci nesúvisiacej s krízou došlo v Portugalsku (zvýšenie o 66 % v nominálnom vyjadrení, upravené o infláciu), Dánsku (zvýšenie o 44 %) a Španielsku (zvýšenie o 30 %). Na Slovensku sa pomoc nesúvisiaca s krízou v porovnaní s rokom 2021 zvýšila o 14 %, v Grécku o 4 %. Rumunsko a Švédsko vykázali úroveň podpory na opatrenia nesúvisiace s krízou, ktorá bola v roku 2022 rovnaká ako v roku 2021.

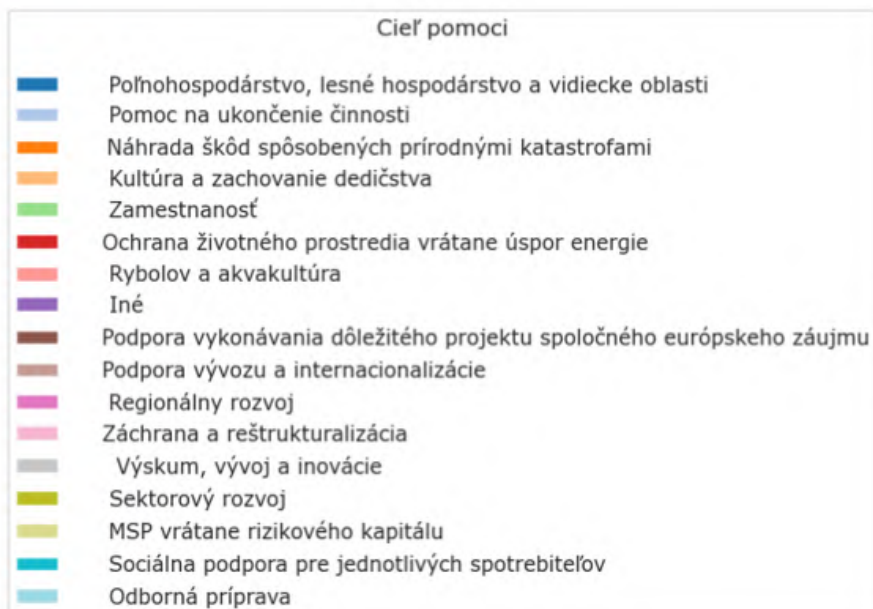
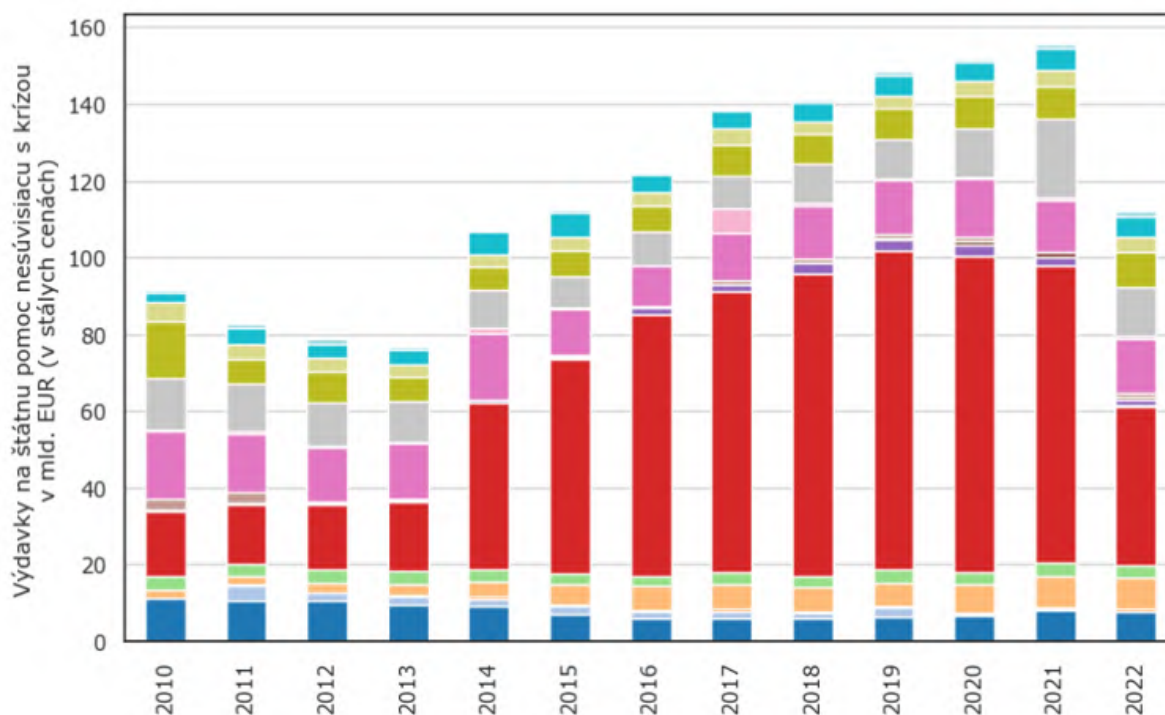
Z celkového hľadiska sa zdá, že zníženie štátnej pomoci nesúvisiacej s krízou bolo spôsobené znížením pomoci vyplatennej na ochranu životného prostredia, ako aj na úspory energie, a to približne zo 77,3 miliardy EUR v roku 2021 na 41,5 miliardy EUR v roku 2022. Bude potrebná ďalšia analýza, zníženie však možno čiastočne vysvetliť alternatívnymi riešeniami poskytnutými v dočasnom krízovom rámci zavedenými v marci 2022 a jeho následných zmenách, ktoré členským

štátom umožnili poskytovať pomoc na zrýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a pomoc na dekarbonizáciu priemyselných procesov. Z údajov však jednako vyplýva (pozri tabuľku 4), že pomoc vyplatená na ochranu životného prostredia naďalej predstavuje najväčšiu kategóriu štátnej pomoci nesúvisiacej s krízou a že aj v časoch krízy zostáva dvakrát až štyrikrát vyššia v porovnaní s obdobím pred desiatimi rokmi (v stálych cenách, upravené o infláciu).

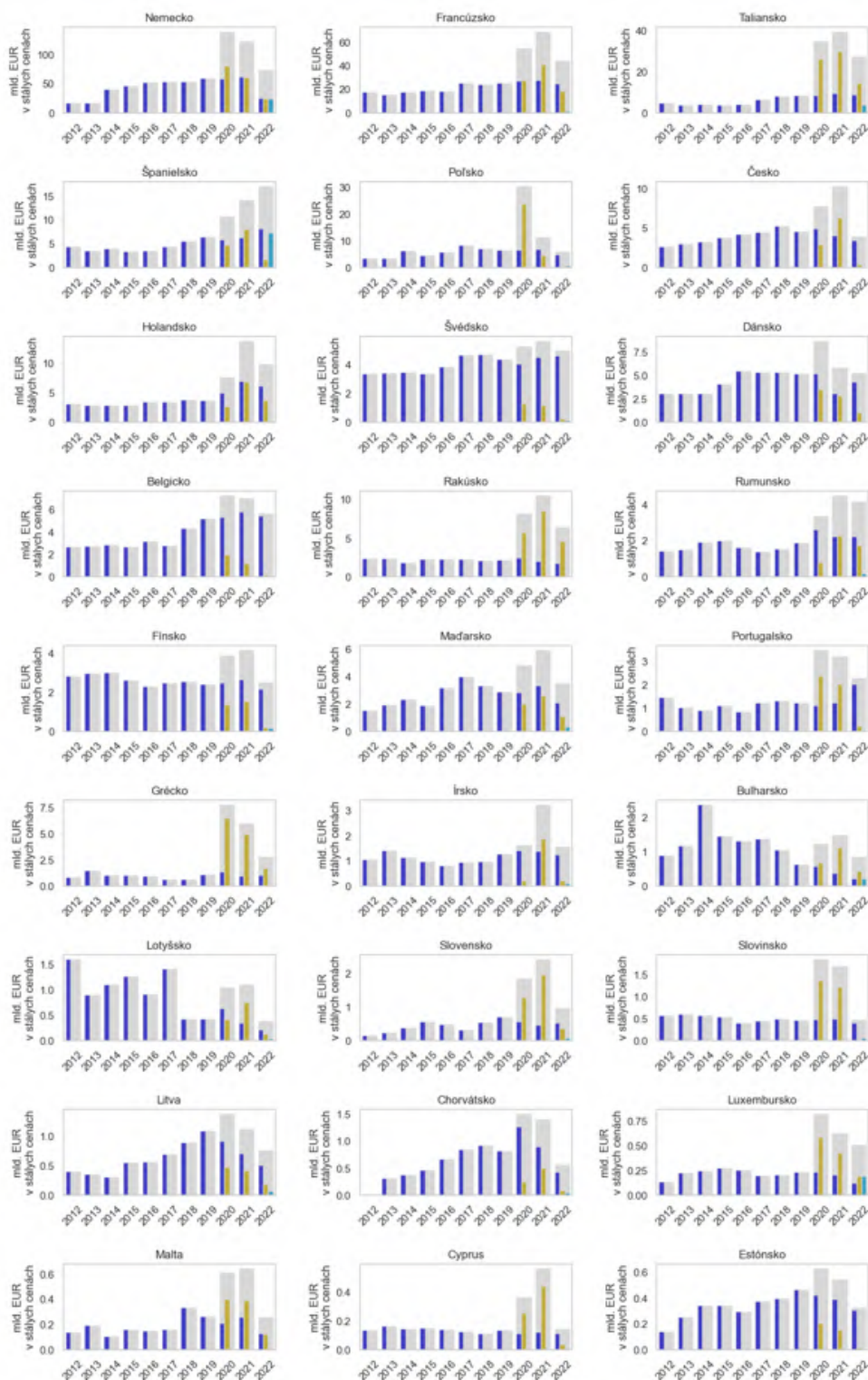
Tabuľka 4: Výdavky na štátnu pomoc s výnimkou krízovej pomoci v rokoch 2012 až 2022, prvky pomoci vyjadrené v miliardách EUR v stálych cenách, rozdelené podľa cieľa pomoci

Tabuľka 5: Výdavky na štátnu pomoc nesúvisiacu s krízou, rozdelené podľa cieľa pomoci

Tabuľka 6: Celkové výdavky na štátnu pomoc podľa členských štátov, vyjadrené v nominálnych sumách (v miliardách EUR v stálych cenách), rozdelené na opatrenia štátnej pomoci súvisiace s pandémiou COVID-19, opatrenia štátnej pomoci súvisiace s dočasným krízovým rámcom a iné opatrenia štátnej pomoci (nesúvisiace s krízou), 2012 – 2022 (poradie členských štátov je založené na kumulatívnych výdavkoch)

6.2. Kľúčové, ale obozretné využívanie štátnej pomoci v čase kríz

V dôsledku viacerých kríz v posledných rokoch sa značne využívali možnosti stanovené v ZFEÚ umožňujúce poskytnutie štátnej pomoci v prípade „mimoriadnych udalostí“ alebo „na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“. Vďaka týmto ustanoveniam mohla Komisia, napríklad, schváliť opatrenia štátnej pomoci na riešenie následkov pandémie COVID-19 na hospodárstvo a novšie na riešenie energetickej krízy vyplývajúcej z ruskej agresie voči Ukrajine [v rámci dočasného krízového rámca a neskôr v rámci dočasného krízového a transformačného rámca, ďalej spoločne „dočasný krízový (a transformačný) rámec“)].

S cieľom získať prehľad o pomoci poskytnutej v rámci **dočasného rámca súvisiaceho s pandemiou COVID-19** Komisia vykonala prieskumy týkajúce sa obdobia od marca 2020, keď tento rámec nadobudol účinnosť, do konca roku 2021. Zo získaných dôkazov o skutočnej realizácii rámca vyplynulo, že štátna pomoc, ktorú poskytli jednotlivé členské štáty (940 miliárd EUR, čo predstavuje približne 30 % schválenej sumy, t. j. 3,1 bilióna EUR), zodpovedala hospodárskym škodám, ktorú daný členský štát utrpel počas krízy, vyjadreným ako strata HDP.¹⁵⁵ Táto skutočnosť predstavuje povzbudzujúcu správu vzhľadom na potenciálne obavy týkajúce sa rovnakých podmienok medzi členskými štátmi z dôvodu výrazného rozptylu medzi nimi. Dočasný rámec pre COVID-19 je už úplne ukončený.

Podobne v záujme získania prehľadu o pomoci poskytnutej v rámci **dočasného krízového (a transformačného) rámca alebo v súlade s jeho zásadami** Komisia vykonala prieskumy týkajúce sa obdobia od marca 2022, keď sa začal uplatňovať dočasný krízový rámec, do júna 2023 (za druhú polovicu roku 2023 nie sú k dispozícii dostatočné údaje). Počas tohto obdobia Komisia schválila štátnu pomoc vo výške takmer 730 miliárd EUR podľa dočasného krízového (a transformačného) rámca alebo v súlade s rovnakými zásadami. Z príspevkov, ktoré v prieskumoch poskytli členské štáty, vyplynulo, že spoločnostiam bolo reálne poskytnutých 141 miliárd EUR, čo predstavuje len 19,3 % schválenej pomoci a zodpovedá 0,6 % HDP EÚ v roku 2022 a prvej polovici roku 2023¹⁵⁶. Treba poznamenať, že členské štáty môžu oficiálne poskytnúť celú výšku pomoci v určitom okamihu v jednom roku, no dávať ju príjemcom k dispozícii v priebehu viacerých rokov [takže suma nemusela byť vyplatená (v plnej výške) v roku 2022 alebo v prvej polovici roku 2023].

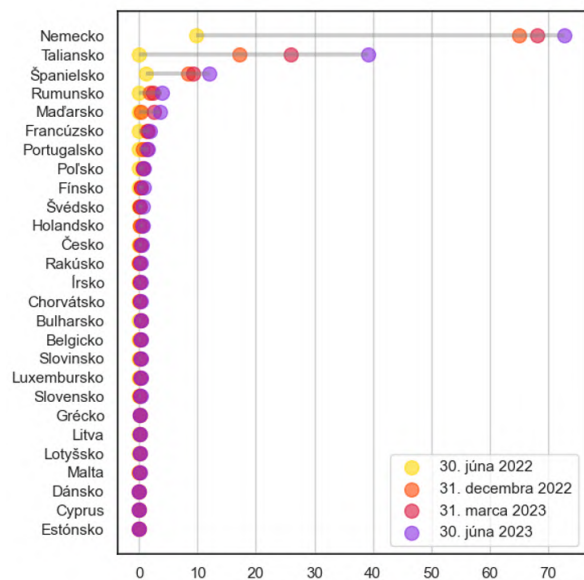
Počas uvedeného obdobia Nemecko poskytlo 72,8 miliardy EUR, čo predstavuje 52 % zo sumy 141 miliárd EUR. Nasledovalo ho Taliansko, ktoré poskytlo 39,2 miliardy EUR, a Španielsko s 12,1 miliardy EUR. V absolútnom vyjadrení tri štáty s najväčšími výdavkami poskytli 88 % všetkej pomoci. V relatívnom vyjadrení bolo krajinou s najväčšími výdavkami Maďarsko, ktoré poskytlo sumu zodpovedajúcu 1,35 % jeho HDP za rok 2022 a prvú polovicu roku 2023. Druhou krajinou

¹⁵⁵ DG COMP Policy Brief, *Looking back at the State aid COVID Temporary Framework: the take-up of measures in the EU* (Prehľad o politike GR pre hospodársku súťaž – Ohliadnutie sa za dočasným rámcom štátnej pomoci pre COVID-19: prijatie opatrení v EÚ), z októbra 2022, k dispozícii [na tejto adrese](#).

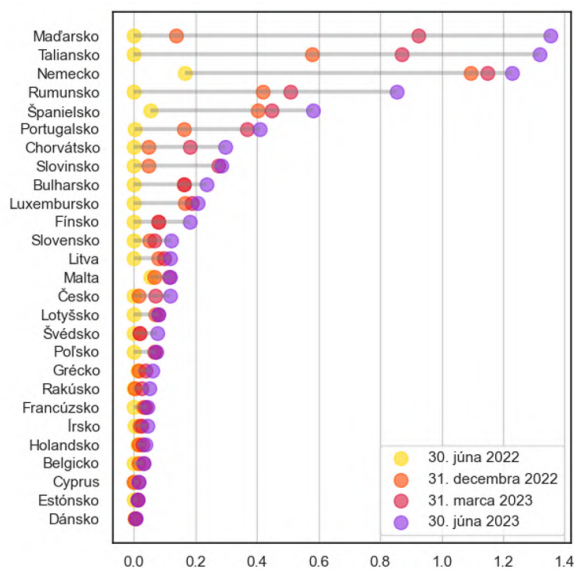
¹⁵⁶ Informácie, ktoré Komisii poskytli členské štáty, sú predbežné a údaje môžu podliehať opravám zo strany členských štátov.

s najväčšími výdavkami v relatívnom vyjadrení bolo Taliansko (1,32 % HDP), nasledované Nemeckom (1,23 % HDP) a Rumunskom (0,85 % HDP).

Tabuľka 7: Štátna pomoc poskytnutá v nominálnych sumách do júna 2023 na základe dočasného krízového (a transformačného) rámca alebo na základe jeho zásad, vyjadrená v absolútnych sumách (ľavý graf) a ako percentuálny podiel vnútroštátneho HDP (pravý graf)

Celková štátna pomoc poskytnutá na základe dočasného krízového (a transformačného) rámca alebo na základe jeho zásad v miliardách EUR (v kumulatívnych hodnotách)

Celková štátna pomoc poskytnutá na základe dočasného krízového (a transformačného) rámca alebo na základe jeho zásad v % HDP v roku 2022 a v prvej polovici roka 2023

Pri bližšom pohľade na pomoc, ktorú poskytlo Nemecko, 85 % celkovej sumy bolo poskytnutých dvom príjemcom: bola určená na rekapitalizáciu spoločnosti Uniper SE (33 miliárd EUR) a spoločnosti SEFE GmbH (6,5 miliardy EUR) a na úvery a subvencované úvery, ktoré boli poskytnuté týmto dvom spoločnostiam v rámci nemeckého zastrešujúceho programu (úverové linky vo výške 16 miliárd EUR pre spoločnosť Uniper a 7 miliárd EUR pre spoločnosť SEFE¹⁵⁷, ktoré sa nemuseli čerpať). Tieto zásahy boli potrebné na to, aby sa zabránilo kolapsu týchto dvoch systémových energetických podnikov, ktoré mali nesplatené dlhodobé zmluvy, ktoré už tieto podniky nedokázali splácať po tom, keď Rusko prudko znížilo dodávky plynu do Nemecka. Kolaps týchto podnikov by mal vzhľadom na ich systémové postavenie na trhu závažné následky pre ich odberateľov a vo všeobecnosti na nemecký, ako aj európsky trh s energiou.

Okrem toho by sa tieto údaje z prieskumu mali vykladať s ohľadom na niekoľko ďalších aspektov. Týkajú sa výlučne opatrení, ktoré sa považujú za štátnu pomoc a ktoré boli oznámené Komisii, ktorá

¹⁵⁷

Objem úverových liniek sa znížil z dôvodu zlepšovania trhových podmienok.

ich schválila. Okrem toho predstavujú nominálnu sumu štátnej pomoci poskytnutej použitím rôznych nástrojov (napr. priame granty, vlastný kapitál, úvery a záruky), ktoré môžu mať rozličné rušivé účinky na hospodársku súťaž. Pri pohľade na pomoc poskytnutú formou rôznych nástrojov by sa mali zväžiť prvky pomoci, keďže predstavujú skutočnú výhodu prenesenú na podnik a môžu byť lepšou metrikou na spravodlivé porovnanie pomoci poskytnutej formou splatných a nesplatných nástrojov. Dôvodom je to, že nesplatné nástroje, ako sú granty, vo všeobecnosti viac narúšajú hospodársku súťaž v porovnaní so splatnými nástrojmi, ako sú záruky alebo zvýhodnené úvery.

Prvok pomoci možno odhadnúť rôznymi spôsobmi v závislosti od typu nástroja: v prípade nesplatných nástrojov výhoda prenesená na príjemcu za normálnych okolností zodpovedá nominálnej sume, ktorá predstavuje samotný rozpočtový výdavok. V prípade splatných nástrojov pomoci sa výhoda prenesená na podnik a náklady, ktoré vznikli vláde, môžu líšiť. Prvok pomoci a rozpočtový výdavok sú vo všeobecnosti (oveľa) nižšie než nominálna suma. V prípade nástrojov pomoci, ako sú úvery alebo záruky, výhoda poskytnutá podniku a náklady, ktoré vznikli vláde, predstavujú nižšiu úrokovú sadzbu a nižší poplatok za záruku, ktorú skutočne zaplatil podnik, v porovnaní s poplatkom, ktorý by podnik zaplatil v trhových hodnotách.

V tejto súvislosti Nemecko vzhľadom na odhadované prvky pomoci poskytlo približne 0,9 % svojho HDP za rok 2022 a prvú polovicu roku 2023, a to najmä formou intervencií do vlastného kapitálu, opäť predovšetkým na rekapitalizáciu systémových dodávateľov energie Uniper a SEFE (55 % celkovej poskytnutej pomoci). V poradí ďalšími krajinami s najväčšími výdavkami na štátnu pomoc sú Maďarsko (približne 0,68 % jeho HDP), Španielsko (0,45 %) a Portugalsko (0,41 %). Taliansko a Rumunsko poskytli menší podiel svojho HDP so zreteľom na prvky pomoci, čo odzrkadľuje väčšiu mieru využívania splatných nástrojov, a to najmä záruk.

Ďalej členské štáty realizovali horizontálne opatrenia fiškálnej politiky na zmiernenie vplyvu vysokých cien energie na domácnosti a podniky. Zväčša ide o opatrenia, ktoré sa nepovažujú za štátnu pomoc. Na základe odhadov v jesennej hospodárskej prognóze Komisie¹⁵⁸ čisté rozpočtové náklady týchto opatrení v oblasti energetiky¹⁵⁹ v roku 2023 dosiahli približne 165 miliárd EUR zodpovedajúcich 0,97 % HDP EÚ27, čo predstavuje pokles zo 195 miliárd EUR a z 1,2 % HDP EÚ27 v roku 2022.

V absolútnom vyjadrení mali najvyššie čisté rozpočtové náklady v roku 2023 opatrenia realizované Nemeckom (59,4 miliardy EUR), Francúzskom (22,8 miliardy EUR) a Talianskom

¹⁵⁸ Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre hospodárske a finančné záležitosti (2023), *European Economic Forecast, Autumn 2023* (Európska hospodárska prognóza, jeseň 2023). K dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/4139ef72-9eb3-4fad-a116-ee87979f4d35_en?filename=ip258_en.pdf. Vo vplyve na rozpočet sa zohľadňujú opatrenia, ktoré boli zavedené alebo oznámené pred koncom októbra 2023. V prípade Slovenska boli prognostické odhady aktualizované, keď bol 12. decembra 2023 predložený návrh rozpočtového plánu na rok 2024.

¹⁵⁹ Na účely týchto odhadov sa „opatrenia v oblasti energetiky“ vymedzujú ako: 1. opatrenia, ktoré priamo ovplyvňujú hraničné náklady na spotrebu energie v prípade domácností a/alebo podnikov („cenové opatrenia“); 2a. opatrenia, ktorými sa domácnostiam poskytuje dočasná podpora príjmu; 2b. opatrenia, ktorými sa podnikom poskytuje kompenzácia, iné ako cenové opatrenia (obidva druhy opatrení ďalej len „príjmové opatrenia“) a 3. príjmy (v podobe nových druhov daní alebo odvodov) z neočakávaných ziskov energetických spoločností.

(21,4 miliardy EUR), čo predstavovalo spolu 63 % všetkých fiškálnych opatrení v oblasti energetiky v EÚ [približne 36 % (Nemecko), 14 % (Francúzsko) a 13 % (Taliansko) celkových výdavkov EÚ na fiškálne opatrenia v oblasti energetiky]. Po týchto krajinách nasleduje Španielsko s 13,5 miliardy EUR (8 % celkových výdavkov) a Holandsko s 10,6 miliardy EUR (6 % celkových výdavkov). Vo všetkých ostatných členských štátoch sa čisté rozpočtové náklady pohybovali v rozpätí od 3 % (Poľsko) do 0,01 % (Grécko) celkových výdavkov EÚ na fiškálne opatrenia v oblasti energetiky.

V relatívnom vyjadrení ako podiel z HDP jednotlivých krajín v roku 2023 mali najvyššie čisté rozpočtové náklady opatrenia realizované Slovenskom (1,89 %), Chorvátskom (1,77 %) a Maltou (1,6 %). Nasledovali Rakúsko (1,56 %) a Nemecko (1,45 %). Rozpočtové náklady Maďarska (1,34 %), Portugalska (1,25 %), Česka (1,18 %), Talianska (1,04 %) a Holandska (1,03 %) boli vyššie ako priemer EÚ27 (0,97 %).

Posledné roky boli z makroekonomického hľadiska poznačené niekoľkými komplexnými a dynamickými faktormi. Pandémia COVID-19 postupne ustúpila, zrušili sa obmedzenia a zároveň sa vystupňovala ruská agresia na Ukrajinu, pričom následná kríza, ako aj riziko eskalácie situácie na Blízkom východe zvýšili geopolitické napätie. Tieto udalosti mali značný dosah na hospodárske podmienky v EÚ a jej členských štátoch. Podľa zimnej hospodárskej prognózy Komisie na rok 2024¹⁶⁰ bol rast v EÚ a eurozóne skromnejší, než sa očakávalo (0,5 % v roku 2023, čo je mierny pokles z 0,6 % podľa predpovedí v predchádzajúcej jesennej hospodárskej prognóze). Na úrovni EÚ bol skromný rast v poslednom roku spôsobený predovšetkým zotrvačnosťou hospodárskeho oživenia po pandémii v predchádzajúcich dvoch rokoch, kým pokles celkovej inflácie v roku 2023 bol rýchlejší, než sa predpokladalo, a z veľkej časti bol vyvolaný klesajúcimi cenami energie.

Tieto faktory a príslušná expozícia hospodárstva členských štátov mali značný vplyv na ich hospodársku výkonnosť, ako aj na vykonávanie a hodnotenie opatrení štátnej pomoci prijatých v reakcii na tieto faktory a expozíciu. Spomedzi členských štátov, ktoré poskytli najväčšie sumy pomoci v relatívnom vyjadrení alebo z hľadiska odhadovaných prvkov pomoci, mierny pokles v roku 2023 zaznamenalo hospodárstvo Nemecka (o 0,3 %) a Maďarsko (o 0,8 %), kým Španielsko dosiahlo nadpriemerný rast (2,5 %). Podobne spomedzi členských štátov, ktoré poskytli najnižšie sumy pomoci v relatívnom vyjadrení alebo z hľadiska odhadovaných prvkov pomoci, priemerný rast dosiahlo Dánsko (0,5 %) a Cyprus zaznamenal nadpriemerný rast (2,4 %), kým estónske hospodárstvo pokleslo o 3,5 %. Z toho vyplýva, že nie je možné vyvodiť ani len predbežné závery o vplyve štátnej pomoci, vnímanej oddelene, na rast HDP, keďže tento vplyv pôsobí spoločne s účinkami množstva ďalších faktorov vzhľadom na rôznorodosť a neistotu situácií v jednotlivých členských štátoch

Uvedená analýza a predložené údaje sú ukážkou významu posudzovania vplyvu krízovej pomoci nad rámec súhrnných údajov, ale aj nedostatku údajov v tejto fáze na posúdenie korelácie alebo príčinnej

¹⁶⁰ *European Economic Forecast – Winter 2024* (Európska hospodárska prognóza – zima 2024), Institutional Paper 268, február 2024.

súvislosti. Členské štáty môžu mať rôznu mieru citlivosti, pokiaľ ide o energetické potreby, v súvislosti s vojnou na Ukrajine, odlišnú štruktúru hospodárstva, najmä z hľadiska veľkosti alebo významu ťažkého priemyslu alebo energeticky náročných priemyselných odvetví, a/alebo odlišne štruktúrované sektory energetiky. Okrem toho sa môže značne líšiť schopnosť členských štátov podporovať spoločnosti. Hoci schvaľovanie štátnej pomoci podlieha jasným zárukám, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby bola nevyhnutná, primeraná a aby neprípustným spôsobom nenarúšala hospodársku súťaž, dočasné pravidlá by sa mali ukončiť hneď, ako to umožnia trhové podmienky. Z tohto dôvodu má v júni 2024 uplynúť účinnosť zvyšných oddielov dočasného krízového a transformačného rámca súvisiacich s krízou.

6.3. Realizácia digitálnej a zelenej transformácie a iné priority EÚ

Hoci štát môže zohrávať významnú úlohu pri vytváraní primeraných okolností v rámci hospodárstva s cieľom dosiahnuť konkurencieschopnosť, mnohé z jeho opatrení na dosiahnutie tohto cieľa nemusia predstavovať štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ a samotné opatrenia štátnej pomoci sú v tejto súvislosti zvyčajne nedostatočné.

Vzhľadom na uvedené pravidlá štátnej pomoci ponúkajú množstvo možností, ako členské štáty môžu plniť ciele politiky na podporu fungujúceho a spravodlivého hospodárstva a na riešenie zlyhaní trhu. Cieľom preskúmania pravidiel štátnej pomoci je v tejto súvislosti zabezpečiť, aby tieto pravidlá plnili svoj účel a aby boli v súlade s cieľmi EÚ v oblasti zelenej a digitálnej transformácie a odolnosti.

Do konca roku 2023 Komisia dokončila preskúmanie takmer všetkých hlavných usmernení k štátnej pomoci. V revidovaných usmerneniach sa uvádza, ako členské štáty môžu podporovať svoje hospodárstva, najmä pokiaľ ide o investície do zelených a digitálnych technológií, bez toho, aby neprípustne narušili hospodársku súťaž na jednotnom trhu, a zároveň prispievali ku globálnej konkurencieschopnosti¹⁶¹.

- Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky (CEEAG) a usmernenia o štátnej pomoci ETS v záujme podpory **zelenej transformácie** uľahčujú pomoc na ekologizáciu hospodárstva v súlade s Európskou zelenou dohodou a zároveň pomáhajú chrániť konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ. Umožňujú členským štátom podporovať zavádzanie projektov na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, dekarbonizovať priemyselnú výrobu a podporovať energeticky náročných používateľov, ktorí čelia medzinárodnej konkurencii.
- Členské štáty môžu takisto navrhovať svoje opatrenia na podporu energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovanie energie a dekarbonizáciu priemyslu podľa dočasného krízového a transformačného rámca. Cieľom týchto pravidiel je poskytnúť potrebnú podporu a zrýchliť

¹⁶¹ Komisia môže výnimočne schváliť aj pomoc mimo usmernení a priamo na základe ZFEÚ. Napríklad 27. júla 2023 Komisia schválila rakúske opatrenie pomoci vo výške 28,8 milióna EUR na podporu modernizácie závodu spoločnosti Sandoz GmbH na výrobu penicilínu v Tirolsku, vďaka čomu sa v EÚ zachová posledná úplne integrovaná výroba amoxicilínu, čo prispieva k bezpečnosti dodávok zásadných a život zachraňujúcich liekov, pozri vec SA.62915, Rakúsko – *Aid for maintaining Sandoz penicillin production in Kundl (Tyrol)* [Pomoc na zachovanie výroby penicilínu v závode Sandoz v meste Kundl (Tirolsko)].

zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov a dekarbonizovaných výrobných procesov. Hoci sa schémy podpory musia vytvoriť a pomoc sa musí poskytnúť do roku 2025, pomoc možno vyplácať aj v nasledujúcich rokoch. Skúsenosti s týmto zjednodušeným rámcom budú zdrojom informácií pre ďalšie úvahy v budúcnosti.

- Pravidlá štátnej pomoci sú takisto reakciou na **výzvy v oblasti globálnej konkurencieschopnosti**: napríklad dočasný krízový a transformačný rámec umožňuje členským štátom vytvárať jednoduché a účinné schémy na podporu výroby strategického vybavenia nevyhnutného na prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo (najmä batérií, solárnych panelov, veterných turbín, tepelných čerpadiel, elektrolyzérovo a vybavenia na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého, ako aj na podporu výroby kľúčových komponentov a na výrobu a recykláciu súvisiacich kritických surovín).
- Ak existuje reálne riziko, že by investície do tohto strategického vybavenia mohli byť presmerované z EÚ v dôsledku subvencií v tretích jurisdikciách, členské štáty môžu poskytnúť štátnu pomoc do výšky podpory, ktorá je k dispozícii na rovnocennú investíciu v alternatívnom umiestnení, alebo do výšky sumy potrebnej na motiváciu spoločnosti, aby umiestnila investíciu v EHP (tzv. medzera vo financovaní), podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.
- Pravidlá EÚ v oblasti štátnej pomoci zohrávajú zásadnú úlohu aj pri podpore **digitálnej transformácie**. Napríklad nové usmernenia pre širokopásmové siete sú zosúladené s najnovším vývojom na trhu a v oblasti technológií, a to aj vrátane zavádzania vysokokapacitných sietí a sietí 5G. Okrem toho vzhľadom na mimoriadny strategický význam polovodičov Komisia stanovila kritériá na schvaľovanie štátnej pomoci do výšky medzery vo financovaní na zriaďovanie priekopníckych zariadení v EÚ vymedzených v akte EÚ o čipoch.
- Ďalším príkladom sú usmernenia o regionálnej pomoci, ktorá slúži na podporu **investícií v menej rozvinutých regiónoch** EÚ, a to aj na ciele zelenej a digitálnej transformácie. V roku 2021 Komisia zvýšila celkovú maximálnu intenzitu pomoci na podporu cieľov Európskej zelenej dohody a digitálnej stratégie, čím umožnila ďalšie stimuly pre takéto investície v znevýhodnených oblastiach EÚ.
- A napokon, **dôležité projekty spoločného európskeho záujmu** predstavujú významný nástroj štátnej pomoci, ktorým sa zabezpečuje, že sa v EÚ budú vyvíjať a zavádzať špičkové technológie. Vďaka dôležitým projektom spoločného európskeho záujmu členské štáty môžu sústrediť štátne zdroje do strategických odvetví a technológií spoločného záujmu EÚ, v prípade ktorých nie je vždy možné zabezpečiť zdroje len prostredníctvom trhových síl, napríklad v oblasti mikroelektroniky, vodíka a cloudových služieb. Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu umožňujú strategické, spoločne navrhnuté, cezhraničné inovatívne činnosti v oblasti výskumu a vývoja a ich prvé využitie v priemysle. Okrem toho umožňujú projekty otvorenej infraštruktúry. Tieto iniciatívy majú významné účinky presahovania na celú EÚ. Zmenou všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách

z roku 2023 Komisia takisto poskytla malým a stredným podnikom možnosť zúčastňovať sa na týchto dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu.

V roku 2022 tak pomoc pre priemysel¹⁶² vrátane pomoci založenej na uvedených usmerneniach dosiahla spolu 106,85 miliardy EUR, čo predstavuje približne 0,26 % HDP EÚ a zodpovedá hodnote 238 EUR na osobu v EÚ. Z toho, ako sa uvádza v predchádzajúcej časti, pomoc vyplatená na ochranu životného prostredia vrátane pomoci na úspory energie bola v posledných desiatich rokoch hlavným cieľom politiky a v roku 2022 dosiahla 41,5 miliardy EUR, čo predstavuje 38,8 % celkovej pomoci pre priemysel, približne 0,1 % HDP EÚ a zodpovedá hodnote 92 EUR na osobu. Okrem toho pomoc vyplatená v rámci opatrení dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu v roku 2022 dosiahla 1,04 miliardy EUR a investičná pomoc podľa usmernení o regionálnej pomoci určená na podporu odvetvia výroby batérií dosiahla 262 miliónov EUR.

Z hľadiska procesov väčšinu opatrení štátnej pomoci, ktoré pravdepodobne nevyvolajú obavy z narušenia hospodárskej súťaže, môžu vykonávať priamo členské štáty na základe kritérií všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, a to bez potreby predbežného oznámenia Komisii a bez potreby schválenia Komisiou. V roku 2022 členské štáty vykonali 2 203 opatrení v rámci skupinových výnimiek pre štátnu pomoc, ktoré zodpovedajú 84 % všetkých nových opatrení štátnej pomoci a 93 % nových opatrení, ak sa vyjmú krízové opatrenia [ktoré sú založené na oznámeniach podľa dočasného rámca súvisiaceho s pandémiou COVID-19 a dočasného krízového (a transformačného) rámca alebo na základe ich zásad]. Tieto trendy by mali v roku 2024 pokračovať v dôsledku prijatia cielenej zmeny všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách v júni 2023, ktorou sa ďalej zjednodušuje a zrýchľuje podpora určená na zelenú a digitálnu transformáciu EÚ.

6.4. Zabezpečenie riadne fungujúceho jednotného trhu v záujme konkurenčného hospodárstva EÚ

Komisia v správe o politických iniciatívach EÚ na podporu investícií do čistých technológií z októbra 2023¹⁶³ preukázala, že EÚ zohráva vedúcu úlohu v rámci zelenej transformácie na domácej, ako aj celosvetovej scéne, a to vďaka rozhodným opatreniam prijatým v súlade s Európskou zelenou dohodou, v neposlednom rade v oblasti politiky štátnej pomoci. V rámci tohto mandátu Komisia využila flexibilitu zabudovanú v pravidlách štátnej pomoci s cieľom prispôbiť sa potrebám členských štátov a spoločností, umožniť hospodárstvu EÚ využiť zelenú a digitálnu transformáciu a reagovať na krízy a zároveň zaviesť záruky s cieľom zabrániť neprípustnému narušeniu hospodárskej súťaže a zachovať rovnaké podmienky na jednotnom trhu.

Komisia sa v skutočnosti zaviazala zabezpečiť rovnaké podmienky na jednotnom trhu z interného aj externého hľadiska. Keď dôjde k narušeniu hospodárskej súťaže zahraničnými subvenciami na úkor

¹⁶² Pomoc pre priemysel sú výdavky na štátnu pomoc, vyjadrené ako prvok pomoci, v roku 2022 vykázané vo výročných správach, s výnimkou štátnej pomoci s týmito cieľmi politiky: „Kultúra“, „Zachovanie dedičstva“ a „Náhrada škôd spôsobených prírodnými katastrofami“. Z analýzy je vyňatá aj krízová pomoc, t. j. výdavky na štátnu pomoc poskytnuté v rámci krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 a výdavky na štátnu pomoc v reakcii na ruskú inváziu na Ukrajinu.

¹⁶³ COM(2023) 684 final.

konkurentov a spotrebiteľov, Komisia v prípade potreby použije svoje nástroje, ako sú nástroje na ochranu obchodu a nariadenie o zahraničných subvenciách. Nariadenie o zahraničných subvenciách sa začalo uplatňovať 12. júla 2023 a vysiela jasný odkaz: hospodárstvo EÚ zostáva otvorené pre obchod a investície, nebude však oslabované ani zneužívané zahraničnými subvenciami narušajúcimi jednotný trh.

Zároveň, kým tretie krajiny takisto vykonávajú významné programy pomoci, ako je zákon USA o znížení inflácie, dostupné údaje o jeho vplyve na hospodárstvo EÚ zatiaľ neumožňujú dospieť ku konkrétnym záverom. Konkrétne účinky predmetného zákona USA na investície EÚ možno posúdiť len z dlhodobého hľadiska, a to z dôvodu dlhodobého charakteru investičných cyklov a kapitálových aktív odvetvia čistých technológií.

Dôvodom je aj to, že konkurencieschopnosť nemožno vybudovať len na subvenciách. Neexistuje jasný vzťah medzi celkovou výkonnosťou hospodárstva a poskytnutými subvenciami. Do hry vstupuje množstvo ďalších faktorov, ako sú inovácie, nákladová efektívnosť a ľudský kapitál. Spoločnosti musia vnímať potrebu inovovať, hľadať efektívnejšie riešenia a investovať. Účinné presadzovanie pravidiel politiky hospodárskej sútáže stimuluje podniky, aby inovovali a investovali, a zabezpečuje sa ním, že podniky, ktoré sú úspešné, ponúkajú najlepšie výrobky spotrebiteľom za dostupné ceny. Na úrovni spoločnosti by podniky mali očakávať dôveryhodné a transparentné inštitúcie a verejné orgány, stabilný makroekonomický a regulačný rámec, právnu istotu, prístup k nevyhnutným zručnostiam a ku vysokokvalitnej infraštruktúre, čo všetko podporuje podnikateľské prostredie priaznivé pre investície.

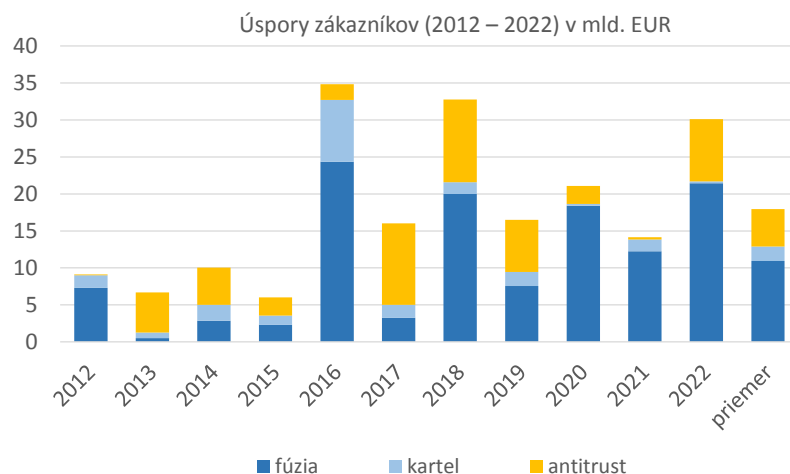
Práve to jednotný trh ponúka, okrem toho, že ide o jeden z najväčších integrovaných trhov na svete. A z toho vyplýva jeho konkurencieschopnosť. Jednotný trh však nie je definitívnym výdobytkom. Zdravie a konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ závisia od spoločnej a vytrvalej snahy o jednotný trh a od zabezpečenia jeho vývoja v súlade s hospodárskou realitou. A na zabezpečenie 650 miliárd EUR potrebných každý rok na dvojakú transformáciu a zaistenie našej hospodárskej odolnosti¹⁶⁴ – investície bude musieť investovať v prvom rade súkromný sektor bez ohľadu na fiškálnu kapacitu členských štátov. Okrem toho financovanie EÚ bude aj naďalej potrebné na riešenie potrieb financovania a zabránenie rozdrobeniu jednotného trhu spôsobenému rozličnými úrovňami vnútroštátnej (dočasnej) štátnej pomoci, ako aj na zníženie regionálnych rozdielov. V neposlednom rade sa musia riešiť zvyšné prekážky, ktoré bránia účinnému obchodu na jednotnom trhu, aby spoločnosti mohli využívať plný potenciál jednotného trhu.¹⁶⁵

¹⁶⁴ Celkové dodatočné investičné potreby na splnenie cieľov dvojakej transformácie boli odhadnuté sumou približne 650 miliárd EUR ročne v období 2022 až 2030, pozri [¹⁶⁵ V dokumente COM\(2024\) 77 – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – „Výročná správa 2024 o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti“ – Komisia predložila analýzu jednotného trhu a jeho konkurencieschopnosti postavenú na deviatich faktoroch konkurencieschopnosti: fungovanie jednotného trhu, prístup k súkromnému kapitálu,](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategicplanning/strategic-foresight/2022-strategic-foresightreport_en#:~:text=It%20is%20estimated%2C%20at%20lower,regions%20in%20Europe%20and%20beyond a https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_3194.</p></div><div data-bbox=)

7. Meranie vplyvu presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže na zákazníkov

GR pre hospodársku súťaž odhaduje, že priame úspory zákazníkov, ktoré Komisia dosiahla presadzovaním pravidiel v oblasti antitrustu a fúzií v období rokov 2012 – 2022, sa pohybujú od 145 do 250 miliárd EUR. Presadzovaním pravidiel v oblasti antitrustu a fúzií sa v priemere dosiahli priame prínosy pre zákazníkov vo výške približne 13 až 23 miliárd EUR ročne. Celkový prínos presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže pre zákazníkov zahŕňa aj nepriame alebo odrádzajúce účinky vyplývajúce z presadzovania, ako aj pozitívne účinky na inovácie a kvalitu. Tieto účinky je ťažšie vyčíslieť alebo odhadnúť, pravdepodobne sú však významnejšie než priame úspory zákazníkov. Z nedávneho doplnkového modelovania makroekonomických účinkov presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže vyplýva, že presadzovania pravidiel v oblasti antitrustu a fúzií, ktoré Komisia vykonávala posledných desať rokov, budú mať v strednodobom až dlhodobom horizonte pravdepodobne pozitívny vplyv na reálny HDP EÚ v porovnaní so základným scenárom v rozsahu 0,6 % – 1,1 % (čo zodpovedá zvýšeniu o 80 – 150 miliárd EUR v porovnaní s HDP v roku 2019)¹⁶⁶.

Tabuľka 8: Úspory zákazníkov (prostredné hodnoty) 2012 – 2022

Zdroj: GR pre hospodársku súťaž na základe interných údajov.

GR pre hospodársku súťaž v roku 2023 pokračovalo v práci na projekte „Stav hospodárskej súťaže v EÚ“. Účelom tohto projektu je preskúmať vývoj koncentrácie trhu a priemyslu v jednotlivých odvetviach a členských štátoch, ako aj určiť potenciálne zlyhávajúce odvetvia. V rámci tohto

verejné investície a infraštruktúra, výskum a inovácie, energia, obehovosť, digitalizácia, vzdelávanie a zručnosti a obchod a otvorená strategická autonómia.

¹⁶⁶ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž, Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti, Spoločné výskumné centrum, Archanskaia, E., Cai, M., Cardani, R., et al., *Modelling the macroeconomic impact of competition policy: 2021 update and further development* (Modelovanie makroekonomického vplyvu politiky hospodárskej súťaže: aktualizácia za rok 2021 a ďalší vývoj), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022.

projektu sa takisto posúdia a zdokumentujú prínosy hospodárskej súťaže, okrem iného na základe analýz cenovej koncentrácie na úrovni odvetvia, makroekonomického modelovania a prieskumu medzi podnikmi. Na tento účel bude GR pre hospodársku súťaž môcť vychádzať z výsledkov dvoch prípravných štúdií, z ktorých jednu vykonala OECD (záverečná správa očakávaná v roku 2024) a druhú vypracoval externý konzultant (záverečná správa doručená v decembri 2023, čaká sa na uverejnenie).

8. Modernizácia pracovných metód GR pre hospodársku súťaž, aby vyhovovali súčasným a budúcim potrebám v oblasti presadzovania

8.1. Digitálne obchodné riešenia

GR pre hospodársku súťaž v roku 2023 pokračovalo v transformácii svojich pracovných metód v súlade s revidovanou digitálnou stratégiou Komisie¹⁶⁷. Predĺžilo sa používanie aplikácie na spracovanie prípadov *CASE@EC*. Zároveň v roku 2023 značne pokročili práce na nahradení starého systému správy prípadov, pokiaľ ide o presadzovanie pravidiel v oblasti antitrustu a kartelov aplikáciou *CASE@EC* a očakáva sa, že budú dokončené v roku 2024.

GR pre hospodársku súťaž v roku 2023 pokračovalo aj vo vylepšovaní a v digitalizácii svojej komunikácie s externými stranami. Aplikácia na spracovanie *prípadov GR pre hospodársku súťaž*¹⁶⁸, ktorá umožňuje zverejňovať prípady a pomáha občanom a externým zainteresovaným stranám získať lepší prístup, lepšie vyhľadávať a exportovať verejné údaje o hospodárskej súťaži, bola vylepšená. Nástroj spolupráce *ECN2* používaný v Európskej sieti pre hospodársku súťaž (ESHS) teraz okrem toho podporuje spoluprácu v oblasti presadzovania podľa nariadenia o zahraničných subvenciách. Okrem toho mnohé z nástrojov používaných v súvislosti s činnosťami GR pre hospodársku súťaž zameranými na presadzovanie boli modernizované; ide napríklad o *eRFI*¹⁶⁹, *eLeniency*¹⁷⁰, *eConfidentiality*¹⁷¹, ako aj o aplikácie na *notifikovanie štátnej pomoci (SANI2)*¹⁷² a na *podávanie správ o štátnej pomoci (SARI2)*¹⁷³. GR pre hospodársku súťaž neustále zlepšuje spracovanie čoraz väčšieho objemu podaní súvisiacich s prípadmi. V roku 2023 bol prepracovaný nástroj *eDiscovery*, ktorý používajú tímy zaoberajúce sa prípadmi na preskúmanie veľkého množstva dokumentov, zlepšila sa jeho funkčnosť a používateľská skúsenosť.

8.2. Dátová analýza a dátové technológie

Tím hlavného úradníka pre technológie, oddelenie GR pre hospodársku súťaž pre dátovú analýzu a dátové technológie, v roku 2023 pokračoval vo svojich činnostiach a rozvíjal ich. Tím radí

¹⁶⁷ Oznámenie Komisie – Digitálna stratégia Európskej komisie – Digitálna komisia novej generácie [C(2022) 4388 final, 30. júna 2022].

¹⁶⁸ Pozri: <https://competition-cases.ec.europa.eu/search>.

¹⁶⁹ Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/mergers/procedures/erfi_sk.

¹⁷⁰ Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/antitrust-and-cartels/leniency/eleniency_sk.

¹⁷¹ Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/index/it-tools/econfidentiality_sk.

¹⁷² Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/forms-notifications-and-reporting_sk.

¹⁷³ Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/overview_sk.

komisárovi pre hospodársku súťaž a generálnemu riaditeľovi. Okrem toho usmerňuje všetky iniciatívy a pracovné línie GR pre hospodársku súťaž spojené s údajmi a technológiami a vykonáva nad nimi dohľad. Tím hlavného úradníka pre technológie pôsobí ako centrum excelentnosti pre digitálne vyšetrovacie nástroje dátovú vedu, ktoré podporujú nástroje presadzovania GR pre hospodársku súťaž. Poskytuje aj špičkovú forenznú IT podporu, ako aj pomoc v oblasti spravodajských informácií a vyšetrovania. Oddelenie okrem toho plní aktívnu úlohu v rámci siete odborníkov na digitálne vyšetrovanie v pracovnej skupine siete ESHS pre ochranu údajov a presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže.

GR pre hospodársku súťaž zabezpečuje, aby všetky postupy boli aj naďalej v súlade s pravidlami ochrany údajov, a zároveň dbá na to, aby sa táto ochrana nezneužívala na obmedzovanie alebo zdržiavanie vyšetrovania. Všeobecný súd vo veci T-451/20, Meta, v roku 2023 rozhodol, že Komisia mohla spracovať osobné údaje na účely vyšetrovania v oblasti hospodárskej súťaže a že procesné záruky, ktoré Komisia uplatnila, sú v plnej miere v súlade s povinnosťami, ktoré jej vyplývajú z pravidiel EÚ v oblasti ochrany osobných údajov¹⁷⁴.

8.3. Posilnenie nástroja pre oznamovateľov

Komisia prevádzkuje nástroj pre oznamovateľov, prostredníctvom ktorého môže verejnosť anonymne nahlasovať, keď odhalia podozrivú kartelovú činnosť a iné protisúťažné činnosti, ako je zneužívanie dominantného postavenia na trhu. V januári 2023 Komisia zväčšila rozsah anonymného nástroja pre oznamovateľov, čím umožnila jednotlivcom a spoločnostiam nahlasovať aj podozrenia na porušovanie pravidiel v oblasti fúzií a štátnej pomoci¹⁷⁵.

9. Podpora politiky hospodárskej súťaže a jej presadzovania a osveta v tejto oblasti

S cieľom zvýšiť účinnosť politiky hospodárskej súťaže EÚ sa Komisia v roku 2023 naďalej venovala podpore politiky hospodárskej súťaže a činnosti osvetu na viacerých úrovniach, a to najmä účasťou výkonnej podpredsedníčky Vestagerovej na podujatiach a tlačových konferenciách, poskytovaním rozhovorov a prostredníctvom sociálnych médií. Vedúci pracovníci GR pre hospodársku súťaž sa zúčastňovali na činnostiach osvetu v členských štátoch. Tieto činnosti dopĺňajú iniciatívy GR pre hospodársku súťaž týkajúce sa externej komunikácie, ako sú tlačové správy, prehľady o politikách, informačné bulletiny a sociálne médiá.

V roku 2023 Komisia usporiadala sériu putovných diskusií *Markets for People* (Trhy v prospech ľudí), ktorá sa uskutočnila v piatich stredne veľkých mestách v piatich krajinách EÚ v období od apríla 2023 do začiatku roku 2024. Komisia pozvala osobnosti z rôznych oblastí politiky, aby diskutovali o hospodárskom a sociálnom vplyve politiky hospodárskej súťaže na životy ľudí. Mieta, diskutujúci a témy sa určili spoločne s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže,

¹⁷⁴ Rozsudok Všeobecného súdu z 24. mája 2023, Meta Platforms Ireland/Komisia, T-451/20, EU:T:2023:276.

¹⁷⁵ Pozri: https://competition-policy.ec.europa.eu/index/whistleblower_sk.

zastúpeniami Komisie v členských štátoch a miestnymi centrami Europe Direct. Prvá diskusia sa uskutočnila v apríli 2023 v talianskej Modene, druhá v júni 2023 v Salzburgu v Rakúsku, tretia v októbri 2023 v španielskom meste Salamanca a štvrtá diskusia sa konala v decembri 2023 v Brne v Česku.

V júni 2023 Komisia si konferenciou v Bruseli, ktorá sa konala aj v rámci jej prebiehajúceho hodnotenia nariadenia (ES) č. 1/2003, pripomenula dvadsať rokov presadzovania antitrustových pravidiel v EÚ podľa nariadenia (ES) č. 1/2003. Stretli sa na nej orgány presadzovania práva, súkromní a interní poradcovia a členovia akademickej obce, aby spolu diskutovali a uvažovali o úspechoch, potrebách a výzvach súčasného procesného rámca antitrustovej politiky v oblasti antitrustu.

10. Politika hospodárskej súťaže v európskom a globálnom kontexte

10.1. Spájanie síl pri formovaní európskej a globálnej kultúry hospodárskej súťaže

Súdržnosť politík vďaka Európskej sieti pre hospodársku súťaž

Od roku 2004 Komisia a vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch EÚ spolupracujú v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ESHS)¹⁷⁶. Cieľom siete ESHS je zabezpečiť, aby sa antitrustové pravidlá EÚ uplatňovali účinným a súdržným spôsobom na spoločnosti s obchodnými praktikami, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž a ktoré by mohli ovplyvniť obchodovanie medzi členskými štátmi EÚ. V roku 2023 Komisia ďalej zabezpečovala dôsledné uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1/2003 prostredníctvom siete ESHS. Nariadenie obsahuje dva kľúčové mechanizmy podporujúce spoluprácu. Po prvé, vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže informujú Komisiu o akýchkoľvek nových vyšetrovaniach vo fáze prvého úradného vyšetrovacieho opatrenia. Po druhé, vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže pred prijatím určitých druhov rozhodnutí vedú konzultácie s Komisiou. V roku 2023 sa v rámci siete začalo 140 nových vyšetrovaní a Komisii bolo podaných 88 predpokladaných rozhodnutí.

Dôsledné presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže v EÚ sa zabezpečuje aj ďalšími pracovnými líniami v rámci siete ESHS. Členovia siete ESHS sa stretávajú pravidelne na zasadnutiach, na ktorých sa diskutuje o prípadoch, o politických otázkach a o záležitostiach strategického významu. V roku 2023 sa v rámci horizontálnych pracovných skupín a sektorových podskupín uskutočnilo 48 stretnutí, na ktorých si experti na hospodársku súťaž z rôznych orgánov vymieňali svoje názory a skúmali najlepšie postupy.

Neprerušovaný a konštruktívny dialóg medzi inštitúciami

Európsky parlament, Rada, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov sú kľúčovými partnermi Komisie v pokračujúcich dialógoch o politike hospodárskej súťaže.

¹⁷⁶ Oznámenie Komisie o spolupráci v rámci siete orgánov na ochranu hospodárskej súťaže (Ú. v. EÚ C 101, 27.4.2004, s. 43 a Ú. v. EÚ C 374, 13.10.2016, s. 10).

Výkonná podpredsedníčka Vestagerová sa v Európskom parlamente v roku 2023 zúčastnila na viacerých výmenách názorov či štruktúrovaných dialógoch, a to aj s Výborom pre hospodárske a menové veci, Výborom pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa, Výborom pre zamestnanosť a sociálne veci a Výborom pre právne veci. Výkonná podpredsedníčka Vestagerová sa okrem toho zúčastnila na plenárnych diskusiách o politike hospodárskej súťaže a o reakcii EÚ na zákon USA o znížení inflácie.

V roku 2023 sa výkonná podpredsedníčka Vestagerová zúčastnila v Rade na výmenách názorov a diskusiách o otázkach politiky hospodárskej súťaže a o dlhodobej konkurencieschopnosti a produktivite vrátane niekoľkých zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť (vnútorný trh a priemysel).

10.2. Celosvetová spolupráca v oblasti politiky hospodárskej súťaže

Multilaterálne vzťahy

V roku 2023 sa Komisia naďalej aktívne zapájala do medzinárodných fór pre hospodársku súťaž, ako je Výbor OECD pre hospodársku súťaž, Medzinárodná sieť pre hospodársku súťaž, kde Komisia naďalej vykonávala trojročnú úlohu spolupredseda v pracovnej skupine pre fúzie, a Konferencia Organizácie Spojených národov pre obchod a rozvoj (UNCTAD). Komisia pokračovala vo svojom úsilí o zlepšenie medzinárodných pravidiel týkajúcich sa subvencií. Reforma pravidiel týkajúcich sa subvencií je jednou z hlavných priorít EÚ v oblasti modernizácie obchodných pravidiel WTO.

Dvojstranné vzťahy

V marci 2023 Komisia a orgány USA na ochranu hospodárskej súťaže usporiadali tretie zasadnutie v rámci spoločného dialógu o politike hospodárskej súťaže v oblasti technológií, na ktorom sa diskutovalo o úsilí spolupráce s cieľom zabezpečiť a podporiť spravodlivú hospodársku súťaž v digitálnom sektore. V máji 2023 sa rámci Rady EÚ – USA pre obchod a technológie uskutočnilo štvrté zasadnutie ministrov.

V roku 2023 Komisia pokračovala v spolupráci s tretími krajinami v oblasti politiky hospodárskej súťaže vrátane programov technickej spolupráce s viacerými ázijskými¹⁷⁷ a africkými¹⁷⁸ krajinami. Komisia pokračovala v rokovaníach o uzavretí dohôd o voľnom obchode s Austráliou, Indiou, Indonéziou, Thajskom a s krajinami ESA¹⁷⁹.

Pokiaľ ide o kandidátske krajiny¹⁸⁰ a potenciálne kandidátske krajiny¹⁸¹ na rozšírenie EÚ, hlavným politickým cieľom Komisie je pomôcť im s perspektívou vstupu do EÚ pri plnení kritérií členstva

¹⁷⁷ Pozri: <https://asia.competitioncooperation.eu/>.

¹⁷⁸ Pozri: <https://africa.competitioncooperation.eu/>.

¹⁷⁹ Päť krajín východnej a južnej Afriky: Komory, Madagaskar, Maurícius, Seychely a Zimbabwe.

¹⁸⁰ Krajiny, ktorým Európska rada udelila štatút kandidátskej krajiny na základe odporúčania Európskej komisie: Albánsko, Bosna a Hercegovina, Gruzínsko, Moldavsko, Čierna Hora, Severné Macedónsko, Srbsko, Turecko a Ukrajina.

¹⁸¹ Potenciálny kandidát na členstvo v EÚ: Kosovo.

vymedzených v Zmluve o Európskej únii a stanovených Európskou radou¹⁸². Komisia napríklad pomáha kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátskym krajinám zosúladiť ich právne rámce týkajúce sa antitrustových pravidiel a pravidiel v oblasti fúzií a štátnej pomoci s *acquis* EÚ a vytvoriť dobre fungujúce a funkčne nezávislé orgány na ochranu hospodárskej súťaže.

Európska komisia v novembri 2023 prijala balík týkajúci sa rozširovania pre rok 2023, ktorý obsahuje podrobné posúdenie súčasného stavu a pokroku, ktorý dosiahol západný Balkán, Turecko, Gruzínsko, Moldavsko a Ukrajina na ceste do EÚ¹⁸³. Vzhľadom na výsledky, ktoré dosiahla Ukrajina a Moldavsko, a na prebiehajúce reformné úsilie Komisia odporučila, aby Európska rada začala s oboma krajinami prístupové rokovania pod podmienkou, že podniknú určité kroky¹⁸⁴.

V prípade Gruzínska Komisia odporučila, aby Európska rada udelila krajine štatút kandidátskej krajiny, a to za predpokladu, že budú podniknuté určité kroky¹⁸⁵.

¹⁸² Viac informácií o kritériách členstva nájdete na adrese:

https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership_sk.

¹⁸³ Pozri: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/strategy-and-reports_sk.

¹⁸⁴ Európska rada 14. decembra 2023 rozhodla o začatí prístupových rokovaní s Ukrajinou a Moldavskom. Európska rada vyzvala Radu, aby prijala príslušné rokovacie rámce, hneď ako sa podniknú príslušné kroky stanovené v príslušných odporúčaniach Komisie z 8. novembra 2023.

¹⁸⁵ Európska rada 14. decembra 2023 udelila Gruzínsku štatút kandidátskej krajiny, a to za predpokladu, že sa podniknú príslušné kroky stanovené v odporúčaniach Komisie z 8. novembra 2023.

7 nezhlasených inspekcii
6 oznámení o námietkach

5 konečných rozhodnutí

Pokuty vo výške 465 mil. EUR

333 konečných rozhodnutí
1 rozhodnutie o uložení pokuty

1 rozhodnutie podľa článku 8 ods. 4 písm. a) (nápravné opatrenia)
1 zákaz

1 stiahnutie oznámenia (2 fázy)
9 rozhodnutí o záväzkoch

-220 rozhodnutí týkajúcich sa dočasného krízového a transformačného rámca
-620 rozhodnutí spolu

Snúra pútových debát Markets for People
Webové vysielanie Let's Talk Competition